

MUSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 21-22 may 2016-cı il Şənbə № 110 (6431) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm
Amerikanın Xəzərdəki tək dostu...

Ölkəmizə bu qədər önem verilməsinin səbəbi nədir; 20 milyon dollarlıq hərbi yardımla bağlı müzakirələr qızışır; **Şahin Cəfərli:** "ABŞ-in əsas marağı..."
yazısı sah.9-da

Manatın "üzən məzənnə" yə keçidindən beş ay ötdü
yazısı sah.10-da

"İyunda Qarabağda müharibə başlaya bilər" - "Stratfor"da xəbərdarlıq elədi
yazısı sah.3-da

Vətəndaşların başağrısına çevrilən "STOP" haqda bilmədiklərimiz
yazısı sah.5-da

Mehriban Zeynalova:
"5 il əvvəl qadınlar iqtisadi səbəblərdən insan alveri qurbanı olurdular, indi isə..."
yazısı sah.12-da

ABŞ Azərbaycan və Ermənistanda hərbi əməliyyatlar keçirə bilərmi...
yazısı sah.6-da

Rusiya ilə Türkiye arasında "buzlar əriyir"
yazısı sah.9-da

Akif Çovdarov xəstəlik bəhanəsi ilə azad olunur?
yazısı sah.10-da

General:
"Əmr verilsə İrəvanı da vurarıq"
yazısı sah.11-da

Futbolsevərlərin səbirsizliklə gözlədiyi turnir- son 20 gün
yazısı sah.13-da

Təyyarə qəzasında həlak olan pilotların nəşri Bakıya gətirildi
yazısı sah.2-da

Vergilər Nazirliyi ilə olıqarxların "savaşı" qızışır...
yazısı sah.13-da

İşgalçi Ermənistanın son silahından istifadə cəhdi

DÜŞMƏN QARABAĞA TERRORÇU VƏ KRİMİNAL ÜNSÜRLƏRİ YIĞIR

"Azərbaycan isə Ermənistana gücünün hələ yalnız bir hissəsini göstərib" - israilli analitik; İrəvan üçün daha iki bəd xəbər var...

Parlement "Mehriban amnistiyası" ni təsdiqlədi - azadlığa minlərlə qapı açıldı

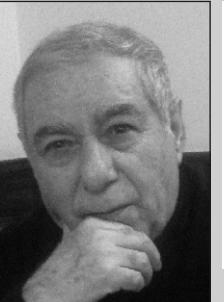
Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü olan akt ağır cinayət törətməyən 10 min nəfəri əhatə edəcək; amnistiya həbsdəki siyasilərə tətbiq olunacaqmı...
yazısı sah.3-da

55 yaşı tamam olan mühacir Elbəyi Həsənli:
"Allahın verdiyi ömrün bitəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirəm"
yazısı sah.4-da

Rasim Musabəyov:
"Ermənistanın 7 rayonun qaytarılması üzrə mərhələli həll planı ilə razılaşmaqdan başqa çərəsi yoxdur"
yazısı sah.6-da

Əkram Əylisli:
"Peşman deyiləm..."
yazısı sah.7-da

Xəbər
Ruhi-əsəb dispanserində dava; xanım şöbə müdürü döyüldü
yazısı sah.14-da

"Görülən tədbirlər ciddi risklərin azaldılmasına kömək edib"

"Dünyada neftin qiymətinin kəskin surətdə aşağı düşməsi, el-bətə, gəlirlərimizin azalmasına səbəb olub. Lakin ölkədə həyata keçirilən tədbirlər, bündən konsolidasiyası, eləcə də iqtisadiyyatın saxələndirilməsi ilə bağlı islahatlar ciddi risklərin azaldılmasına kömək edib".

ANS PRESS-in məlumatına görə, bunu Beynəlxalq Valyuta Fondu Azərbaycan üzrə missiyasının rehbəri Məhəmməd Əl-Qorçini ilə görüşdə prezident İlham Əliyev deyib.

Prezident Azərbaycan ilə Beynəlxalq Valyuta Fondu arasında uzunmüddətli uğurlu əməkdaşlığın mövcud olduğunu qeyd edib. Əməkdaşlığımızın müxtəlif formatları əhatə etdiyi bildirən dövlət başçısı hazırda bu əməkdaşlığın yeni mərhələdə olduğunu qeyd edib. Prezident İlham Əliyev Azerbaycandakı iqtisadi inkişafla bağlı Beynəlxalq Valyuta Fondu Azərbaycanın təsviqinə tövsiyelerini yüksək dəyərləndirib. Dövlət başçısı Məhəmməd Əl-Qorçinin rəhbərlik etdiyi missiyanın fəaliyyətinin ölkəmiz ilə bu qurum arasında əlaqələrin gücləndirilməsi və lazımi islahatların davam etdirilməsi işinə töhfə verəcəyinə əminliliyi ifadə edib.

Dövlət başçısı Azərbaycan ilə Beynəlxalq Valyuta Fondu arasında əməkdaşlığın bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəyinə ümidi var olduğunu bildirib.

Beynəlxalq Valyuta Fondu Azərbaycan üzrə missiyasının rəhbəri Məhəmməd Əl-Qorç Azərbaycan hökuməti tərəfindən dünyada iqtisadi böhranın töretdiyi fəsadların aradan qaldırılması istiqamətində həyata keçirilən işləri yüksək qiymətləndirib. Məhəmməd Əl-Qorç manatın devalvasiyası və digər tədbirlərin ölkədə milli istehsalın qorunması, habelə qeyri-neft sektorunda istehsal olunan məhsulların xaricə ixrac edilməsi işinin təsviqinə töhfə verdiyini vurğulub və bu istiqamətdə Azərbaycan hökuməti tərəfindən atılan addımları cəsarəti və uğurlu addımlar kimi dəyərləndirib.

Məhəmməd Əl-Qorç hazırlı şəraitdə bank sektoruna diqqətin yönəldilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Bu baxımdan o, Beynəlxalq Valyuta Fondu Azərbaycanın müvafiq strukturları ilə fikir mübadiləsi aparılmasına, ölkəmizə texniki yardım göstərilməsinə və müvafiq məsləhətləşmələrdə iştirak etməsinə hazır olduğunu bildirib.

Naxçıvanda yol çəkilişinə 5 milyon manat ayrıldı

Prezidenti İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babek rayonunda Şəkerabad-Babek qəsəbə-Nehrəm-Arazkənd dairəvi avtomobil yolu yenidən qurulması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir:

"Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babek rayonunun otuz bir min nəfər əhalinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Şəkerabad-Babek qəsəbə-Nehrəm-Arazkənd dairəvi avtomobil yolu yenidənqurma işlərinin davam etdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə 5,0 (beş) milyon manat ayrılsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin".

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizi və ya ofisiñə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıdan sonra abunə haqqını ödəmek və bu ödənişin formasını sərəbət seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tırajınızda lazımlı gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

ve xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmek lazımdır.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Təyyarə qəzasında həlak olan pilotların nəşri Bakıya gətirilib

Məyin 18-də Əfqanistanda qəzaya uğrayan "Silk Way" aviasirkətinin "An-12" yük təyyarəsinin həlak olmuş yeddi heyət üzvünün cəsdləri bu gün Bakıya gətirilib və bundan sonra zəruri məhkəmə-tibbi eksperti-zası aparılacaq. Bu barədə Musavat.com-a Azərbaycan Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyasından məlumat verilib.

Xatırladaq ki, qəzaya uğrayan təyyarə Əfqanistan daxilində yük daşımalarını həyata keçirmək məqsədilə "Silk Way" şirkətindən icarəyə götürülmüşdür. Təyyarə Dvayerə Baqrədan (Əfqanistan) gəlməmişdi və yanacaq doldurulması üçün Mari şəhərinə (Türkmənistan) yola düşmüşdü. Təyyarənin göyərtəsində yük olmayıb.

Təyyarənin göyərtəsində beş Azərbaycan vətəndaşı, üç Ukrayna vətəndaşı və bir Özbəkistan vətəndaşından ibarət (hava gəmisinin kapitani) doq-

quz ekipaj üzvü olub.

Hədise nəticəsində iki Ukrayna vətəndaşı - texnikler Qanja Andrey və Əliyev Rəmzi saat qalmışdır. Onların vəziyyəti stabil qənaətbəxsə olaraq qiyəmtəndirilir və onlara bütün lazmı tibbi yardım göstərilir.

Bundan əlavə, qəzaya uğrayan "An-12" təyyarəsinin "qara qutular" Bakıya gətirilmişdir ve

onların vəziyyəti qənaətbəxsə kimi qiymətləndirilir. "Qara qutuların" oxuması ilə Azərbaycan tərəfə Dövlətərəsə Aviasiya Komitəsinin (DAK) mütəxəssisləri ilə birlilikdə meşğul olacaq.

Azərbaycan Mülki Aviasiya Administrasiyası tərəfindən ya-radılmış komissiyanın nümayəndələri hadisə yerində işləri davam etdirirlər.

İqbal Ağazadənin namizədliyi qeydə alındı

90 sayılı Ağdaş seçki dairesi üzrə Milli Məclise tekrar seçkilər üçün dəha bir iddiaçının namizədliyi qeydə alınıb. Bu, Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadədir. Bu barədə Musavat.com-a məlumatı Ümid Partiyası sədrinin müavini Ənvər Ağazadə verib.

Onun sözlerinə görə, Mərkəzi Seçki Komissiyasının bu gün keçirilən növbəti iclasında İqbal Ağazadənin namizədliyinin qeydə alınması təsdiqlənib.

Xatırladaq ki, sözü gedən seçki dairesində deputat seçilmək üçün 14 nəfər namizədliyini irəli sürmüdü və bu günə qədər onlardan yalnız 3-ü namizəd kimi qeydə alınmışdı.

Onu da qeyd edək ki, MSK dönenki iclasında 90 sayılı Ağdaş seçki dairesindən Milli Məclise tekrar seçkilərde namizədliyi irəli sürlülmüş Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadənin şikayətinə baxıb.

Ötən illərin məzunlarının 76 faizi qəbul imtahanlarında 0-199 bal toplayıb

Müsavat rəhbərliyi Tbilisidə beynəlxalq konfransda gedib

Müsavat Partiyasının rəhbər şəxslərinin daxil olduğu nümayəndə heyəti Gürcüstən paytaxtı Tbilisidə rəsmi sefərə gedib. Partiyadan verilən xəbərə görə, nümayəndə heyətinə Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacılı, Milli Strategi Düsüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər, Müsavat Partiyası başşəhərinin müavini Səxavət Soltanlı, Divan üzvü Naila Yaqublu daxildir.

Bildirilir ki, Müsavat Partiyası Gürcüstən paytaxtında "Cənubi Qafqazda azadlıqlar və təhlükəsizlik" mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransda Azərbaycanı təmsil edir.

Beynəlxalq konfransda həmçinin Gürcüstən Respublikası və Azad Demokratlar partiyalarının, Rusiyanın "Yabloko", Ermenistanın AOD, Belçikanın ELF, Almanıyanın FNF təşkilatlarının rəhbər şəxsləri, Gürcüstən hökumət nümayəndələri iştirak edəcək.

Sefer çərçivəsində Müsavat rəhbərliyinin Gürcüstən siyasi partiya rəhbərləri, Gürcüstən siyasi dairələri ilə görüşləri planlaşdırıldı da xəbərdə qeyd edilir.

□ E.SƏYİDAĞA

Türkiyədə millət vəkili toxunulmazlığı ləğv edildi

Türkiyə Böyük Millət Məclisi millət vəkili toxunulmazlığının ləğvi haqqında Konstitusiya dəyişikliyi təklifi qəbul edib. 2 maddəlik dəyişiklik təklifi bu gün parlamentde səsverməye çıxarılb. Keçirilən gizli səsverme nəticəsində 1-ci maddə 373 səs, 2-ci maddə isə 374 səsle qəbul edilib.

Sonra prosedura uyğun olaraq her iki madde birlikdə səsverməye çıxarılb. Yekun səsvermədə Konstitusiya dəyişikliyinin lehine 376 millət vəkili səs verib. Konstitusiya dəyişikliyi üçün üçdə iki səs çoxluğu lazımdır. Dəyişikliklər referendumda ehtiyac qalmadan qəbul olunmuş sayılıb.

Dəyişikliklər prezident imzalayandan və "Rəsmi qəzet" dərəcələndirdən sonra qüvvəyə minəcək.

Qeyd edək ki, Türkiyədə prokurorluq orqanları tərəfindən 138 millət vəkili haqqında cinayət işi açılıb. Lakin deputat toxunulmazlığı ilə əlaqədar prokurorlar bu işlər üzrə istintaq apardı. Bundan sonra hemi millet vəkillerinin istintaqa çağırılması, dindirilməsi, saxlanılması, məhkəmə öününe çıxarılması və bərələrində həbs qərarı verilməsi mümkün olacaq. Yaxın günlərdə PKK terror təşkilatının siyasi qolu sayılan HDP-nin (Xalqların Demokratiya Partiyası) bəzi millət vəkillərinin istintaqa cəlb oluna-caqları gözlənilir.

Düzelis

"Yeni Müsavat" qəzetinin 20 may 2016-cı il tarixli sayında Sabir Rüstəməxanlı ilə müsahibənin birinci sütununda "Bu bir qədər deməqəjə deyilmə? Gerçek varmı?" sualının cavabının əvvəli belə oxunmalıdır:

- Nəyə görə ermanılər Qarabağda törətdikləri soyqırımı Türkiyədəki sözə erməni soyqırımı ilə yanaşı qoyurlar? Çünkü Azərbaycanla Türkiye qardaş xalqlardır. Dünənda belə bir təsəvvür yaratmağa çalışırlar ki, guya Türkiyədə bir milyondan artıq erməni soyqırımı məruz qalıb...

Mayın 15-də ali təhsil müəssisələrinə əvvəlki ilərin məzunları üçün II və III ixtisas qrupları üzrə keçirdiyi qəbul imtahanı ilə bağlı statistik rəqəmlər açıqlanıb.

Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasından APA ttps://apa.az/-nın sorğusuna verilən cavabda bildirilib ki, may ayının 15-də ali təhsil müəssisələrinə əvvəlki ilərin məzunları üçün II və III ixtisas qrupları üzrə keçirdilən qəbul imtahanlarının netice-lərinə əsasən, abituriyentlər 8 nəfəri 600-700 bal (0.06 %), 57 nəfəri 500-599 bal (0.42 %), 291 nəfəri 400-499 bal (2.14 %), 823 nəfəri 300-399 bal (6.06 %), 2140 nəfəri 200-299 bal (15.75 %), 10270 nəfəri isə 0-199 bal (75.58 %) toplayıb.

Xatırladıq ki, əvvəlki ilərin məzunları öten illərdə keçirilən qəbul imtahanlarında iştirak etmiş, lakin müvafiq nəticələr əldə edə bilməyən və ya istədiyi ixtisas-a qəbul olmayan abituriyentlərdir. Adətən bu abituriyentlər cari ilin məzunları ilə müqayisədə zəif nəticə göstərərək aşağı bal toplayırlar.

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fon-
dunun prezidenti Mehriban Əliyevanın mayın
17-də irəli sürdüyü amnistiya təşəbbüsü mayın
20-də parlament tərəfindən qəbul olunub.

APA-nın məlumatına görə, M.Əliyeva çıxışında bildirib ki, 28 may 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması Azərbaycan xalqının həyatına mühüm və əlamətdar hadisə kimi əbədi olaraq daxil olub: "Azərbaycan xalqı XX əsrde ikinci dəfə dövlət müstəqilliyini qazanmamışdan once Heydər Əliyev Xalq Cümhuriyyətinin ideallarını yaşadaraq, onun varisi olduğunu təsdiq edib ve Naxçıvana rehbərlik etdiyi dövrə Cümhuriyyətin üçrəngli bayrağı ilk dəfə rəsmi olaraq dalgalandırılıb. 1993-cü ildə Heydər Əliyev xalqın təkidi ilə hakimiyətə qayıdırak Azərbaycanı parçalanmaq və müstəqil dövlətçiliyimizi mehv olmaq təhlükəsindən xilas edib. Tarihe Azərbaycan Respublikasının qurucusu kimi daxil olmuş Heydər Əliyevin ideyalarını yeni nəsilləre aşılamaq zərurətindən yaradılmış Heydər Əliyev Fondu müxtəlif layihələr həyata keçirərək yeni cəmiyyət quruculuğunda feal iştirak etməklə ölkənin inkişafına öz töhfəsini verməkdədir".

M.Əliyeva bildirib ki, məhkum edilmiş şəxslər və onların ailə üzvlərinin son vaxtları Heydər Əliyev Fonduna ünvanlaşdığu çoxsaylı müraciətə əlaqədar aparılan təhlillər cinayətlərin xarakteri, ictimai təhlükəlik dərəcəsi və digər zəruri hal-lar nəzərə alınmaqla, həmin şəxslər münasibətdə humanizm və mərhamət prinsiplərinin nümayiş etdirilməsini zəruri edir: "Heydər Əliyev Fondu yarandığı dövrdən bir neçə amnistiya aktının qəbul edilməsinin təşəbbüsünü olub.

Milli Məclis tərəfindən qəbul edilmiş 2007-ci il 8 may tarixli qərarla 9877, 2009-cu il 17 mart tarixli qərarla 9564, 2013-cü il 7 may tarixli qərarla ise 10040 məhkum barəsində amnistiya tətbiq edilib. Heydər Əliyev ideallarını yaşıdan, humanizm, mərhamətlik və in-sənpərvərlik ənənələrini davam etdirən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü siyaseti rehbər tutaraq və amnistiyanın təriyəvi əhəmiyyətinə inanaraq, cinayət tərətmış şəxslərin öz əməllerini və onları nəticələrinin dərk etməklə islah olunacaqlarına ümidi edərək, 28 May - Respublika Günü münasibəti ilə amnistiyanın elan edilməsini təklif edirəm. Amnistiya aktı layihəsinə əsasen böyük ictimai təhlükə tərətməyən cinayətlərə görə məhkum edilmiş bütün şəxslər, bir sıra az ağır cinayətlərə görə məhkum edilmiş qadınlar, cinayət tərədərən 18 yaşına çatmayanlar, əlli-lər, 60 yaşına çatmış kişilər, öhdəsinde yetkinlik yaşına çatmayan, yaxud birinci və ya ikinci qrup əsil övladı olanlar, Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması uğrunda döyuşlarda iştirak etmiş, Azərbaycan ərazilərinin bir hissəsinin işğali nəticəsində öz doğma torpaqlarından məcburi köçürülmüş və bəzi digər kətəqoriyalardan olan şəxslər azadlıqlanın məhrum etmə cəzasından azad ediləcəklər.

Həmçinin azadlıqlanın məhrum etmə cəzasının çəkilmiş hissəsi 1 ildən artıq olma-yan məntəqə tipli cəzaçımına müəssisələrində cəza çəkən,

Parlament "Mehriban amnistiyası" ni təsdiqledi - azadlığa minlərlə qapı açıldı

Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü olan akt ağır cinayət tərətməyən 10 min nəfəri əhatə edəcək; amnistiya həbsdəki siyasilərə tətbiq olunacaqmı...

islah işləri ictimai işlər cəzalarına məhkum edilmiş bütün şəxslərə, habelə cərimə cəzasına məhkum edilmiş, cəzasının çəkilməsi təxire salınmış, şərti məhkum edilmiş və digər qruplara daxil olan bir sıra məhkumlar amnistiya tətbiq edilməklə cəzadan azad olunmaları gözlənilir. Aparılan təhlillərə əsasən təqribən 10 min şəxsin amnistiya aktının tesiri altına düşməsi, onlardan 3500-ə yaxın məhkumun azadlıqlanın məhrum etmə yer-lərindən azad edilməsi proqnozlaşdırılır".

O, deputat həmkarlarını "28 May - Respublika Günü münasibəti amnistiya elan edilməsi haqqında" qərar layihəsinə dəstək verməye çağırıb.

Amnistiya aktını parlament təsdiq edib və iyunun 15-də qüvvəyə minəcək.

Bəs amnistiya aktı hazırladı həbsdə olan siyasi fəallara da şamil olunacaqmı?

Hüquqşunaslar bildirir ki, akt böyük ictimai təhlükə tərətməyən məhbuslara şamil olunacaq. Siyasi məhbusların isə əksəriyyətinə qarşı ən ağır cinayət maddələri irəli sürüllüb. Bu amil onların amnistiyadan kənarda qalmasına səbəb olur.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari

Qəhrəmanlı bildirdi ki, amnistiya ağır maddələrin de salınmasına çox vacibdir: "Minlər məhbus var ki, vəkil belə tutmağa imkanları olmayıb. Buna görə də, cəzalar onlara qarşı çox sərt olub. Belə məhbusların azad edilməsi çox vacibdir. Siyasi məhbuslar, eləcə də, digər siyasi mənsubiyətləri olmayanlar da bizimdir. Fərq qoymaq düzgün deyil. Hamısı ölkəmizin vətəndaşlarıdır. Ədalətsiz şəkildə həbsdə olanlar var ki, onları ortaya çıxaran şəxslər var. Bu baxımdan amnistiyani çox bəyənirəm. Siya-

hilə hazırlanınlardan çox şey asılıdır. Mehriban xanım öz humanist addımını atdı. Qalır, bu amnistiyani icra edənlərin fəaliyyəti. Mehriban xanım çalışır ki, insanlar azad olunsunlar. Həç vaxt onun dilindən siyasi məhbuslarla bağlı nəsə söz eşitməmişəm. İcraçılarından xahiş edirəm ki, ölkəmin nüfuzuna xələl gətirən addımlar atmasınlar. Qarşılardan bayramlarımız gelir. Bu önemli günlərdə siyasi məhbusların azadlığı buraxılmalarını arzu edərdim".

Əksər siyasi məhbusların vəkili olan Fariz Namazlı amnistiya aktının siyasilərə şamil olunmayacağını bildirdi: "Amnistiya aktını mətbuatdan oxudum. Orada böyük ictimai təhlükə tərətməyən şəxslərə şamil olunacağı qeyd olunur. Həzirdə həbsdə olan siyasilərin əksəriyyəti ağır ittihadlarla həbs olunub. Az ağır cinayətə görə həbsdə olanlar azdır. Seymour Həzi, Məmməd İbrahim və.s. Düşünmürəm ki, hansısa siyasi məhbus amnistiyi ilə azad olunsun".

□ Cavanşir Abbaslı

"İyunda Qarabağda müharibə başlaya bilər" - "Stratfor" da xəbərdarlıq elədi

Üzeyir Cəfərov: "Müharibənin başlanması hər an mümkündür..."

da, Şərqi Ukrayna öne çəkilib. **Mərkəz Ukrayna və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin kökü-nün Rusiyaya gedib çıxdığını** yazar: "Hər iki münaqişənin yerləşdiyi Şərqi Avropa və Qafqazda Rusiya və Qərbin maraqları var. Bu baxımdan, diplomatik danışqlar bəzi ölkələrin, xüsusilə Rusyanın maraqlarına cavab vermir. Faktiki olaraq, bu münaqişələrin idarəolunan olması ona daha sərfəlidir".

"Stratfor" Ukraynada ol-duğu kimi, Dağlıq Qarabağda da kompromislər və siyasi danışqlar imkanının olduğunu qeyd edir: "Lakin dəfələrlə ra-zılaşmala-

baxmayaraq,

uzunmüddəlli atəşkəsin olma-sı ehtimalı azdır. Bu baxımdan, Ukraynada olduğu kimi Dağlıq Qarabağda da atəşkəs haqda

haribənin davam etməsinin qarşısını ala bilmir".

Göründüyü kimi, ateşkəs ehtimalının az olduğunu vurgulanın mərkəz faktiki, müharibə anonsu verib.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bildirdi ki, digər hesabatlar hazırlayan xarici qurumlardan fərqli olaraq, "Stratfor" daha çox etibarlı mənbələrə önem verir: "Belə xəbərlərə hörmətə yanaşram. İndiki şəraitdə regionda ciddi gərginlik var. Buna görə müharibənin başlanması hər an mümkündür. Təhlili aparan yoldaşlar bunu gözel bilirlər. Etika xətrinə bəzi məsələlərin üstündən adla-yırıq. Regionda vəziyyətin gərgin olmasında şimal qonşumuzun rolu olduğunu şübhəsizdir. Bu, bir sıra faktorlarla bağlıdır. Onlardan biri silah satışıdır, dünyada özünü regionun sahibi kimi göstərməsidir. Bəzən olur ki, Rusiya tərəflərin qarşı-qarşıya olmasında maraqlı görünür. Hətta öz-ləri qarşı-qarşıya getirir. Apreldə çoxsaylı insan ölümü ilə nəticələnən hadisəni də Rusiya-nın ayağına yazmaq lazımdır. Son vaxtlar Rusiya regionda vəziyyətin gərginleşmesi üçün istənilən təxribata gedə, Rusiya da buna dəstək verə bilər. Çünkü Qarabağ münaqişəsinin həllində maraqlı deyil. Sadəcə, boşuna özünü danişq cəhdinin tərəfdarı kimi göstərir. Ermənistana kömək edib vəziyyəti dəha da qızışdırır. Apreldəki hadisələrde də ən çox canfəşanlıq edən Rusiya oldu. Rehbərlik səviyyəsində hara baxıqla, onları gördük. Qərb də işə qarşıdır. Çünkü gözel bilirdi ki, vəziyyətə nəzarət etməsə, regionda qüvvələr fəallaşar. O qüvvələrin də başın-da Rusiya dayanar".

□ Cavanşir Abbaslı

Döyüše canilər gəlir...

Xəlid KAZIMLI

Ermənistən prezidenti Serj Sarkisyanın 8 cinayətkar əvvəl edib Qarabağa göndərməsi qara "piar" xanəsindən olan xəbər deyil, gerçək xəbərdir.

Bu akt Ermənistən ictimaiyyətinə ünvanlanıb, Sarkisyanın "humanistliyi"ni göstərməklə yanaşı, vətənin hətta cani ermənilər üçün də əziz olduğunu göstərmək səciyyəsi daşıyır.

Burada xalqa verilən mesaj ondan ibarətdir ki, ölkə dardadır, hamı bir yumruq kimi birləşməlidir, milli həmrəylik vaxtidir.

Başqa prizmadan yanaşılsa, bu, həm də ələcəsizləğin göstəricisidir. Neçə vaxtdır, müxalifəti ermənilər ölkədə döyüşməye yetəri sayda gənc kişi qalmadığını bildirirlər, ancaq Azərbaycan mediası bu xəbərləri tərcümə edib və rəndə bir çoxları bunu düşmənə qarşı aparılan informasiya mühəribəsinin bir elementi sayırlar.

Belə bir hal isə gerəkdən var: gənc ermənilər kütləvi şəkildə xarici ölkələrə axışırlar, üstəlik, hərbi xidmətlərini başa vuraraq vətəne borclarını verdiklərini düşünür, artıq savaşda könüllü olmaq istəmirlər.

Təbii ki, "vətən uğrunda canından keçməyə hazır olan" fanatiklər və bu şüarlarla silahlanan, amma riyakarlıq edərək güllə qabağından yayınınlar da var.

Məhz buna görəydi ki, 2-5 aprel hərbi kampaniyasının qızışın-gərgin günlərində Sünik şəhərindən Qarabağa döyüşmək üçün veteran döyüşçülər gəlməşdi və onların avtobusu Ağdere rayonunda pilotsuz təyyaremizlə vuruldu.

Həmin günlərdə ermənilər mühəribənin qızışacağı halda canlı qüvvə toplamağın, uğurlu səfərbərlik həyata keçirməyin çərin olacağını anlayaraq xeyli telaşlanmışdır və bu təşviş mediaya danışan hazırlı və istefadə olunan generalların açıqlamalarında da hiss olunurdu. Onlar təkcə ölkədəki yox, bütün dünyadakı ermənilərə müraciət edərək vətənin darda olduğunu bildirirdilər.

Ancaq hemişi olduğu kimi, yenə də rusların hərbi-siyasi maşını ermənilərin köməyinə çatdı. Moskvada əldə olunan ateşkəs razılaşması əslində erməniləre atılmış xilasidici kəmər kimi bir şey oldu - yoxsa ermənilər "bir qasıq su da boğulacaqdalar".

Düzdür, sonradan Sarkisyan ateşkəs sazişinə Azərbaycanın xahişi ilə razı olduqlarını bəyan etdi, amma bunun yalan və riyadan başqa bir şey olmadığı regionda hər kəsə bəlli idi.

İndi budur, Sarkisyan 8 caninin eyninə hərbi mundir geydirərək Qarabağa döyüşməyə gönderir.

Canilərin döyüşü nə olacaq ki? Bəlkə onlar səngərdə rəşadət göstərecək, mərdi-mərdanə vuruşacaqlar? Xeyr, bu kriminal ünsürlər ilk fürsətdə ya fərərlik edəcəklər, ya da öz döyüş yoldaşlarını vuracaqlar.

Bundan başqa, belələrinin hərbi caniye çevriləməsi də an məsələsidir. Kriminal təfəkkürlü adamlar mülki qanunlara riayət etmədikləri halda mühəribə qanunlarına riayət edərlərmi?

1992-ci ilə, I Qarabağ mühəribəsində bizdə də bir xeyli dustağı əvvəl edib cəbhə bölgəsinə göndərmişdilər. Tam əksəriyyəti ilk fürsətdə aradan çıxmışdı.

Elə 2-5 aprel kampaniyası zamanı öz ölkəmizdə də sabiq hərbi olan bəzi məhbuslar cəbhəyə döyüše göndərilmələri xahişi ilə dövlət başçısına müraciət etdilər, ancaq onları xahişi ciddiye alınmadı. Bir çoxları düşünürdü ki, bu xahişi edənlər əslində fürsətdən yararlanaraq cinayət məsuliyyətindən yaxa qurtarmaq isteyirlər.

Yenə peşəkar ordu, ixtisaslı zabitlər və hazırlıq əşgərlər olan yerde müxtəlif cinayətlər törədərək həbsə düşən şəxslərin mühəribə aparmasına ehtiyac yoxdur.

Bundansa daha ciddi xəbər 300-e yaxın Donbas separatçısının Qarabağa göndərilmək üçün Rusyanın ordusunun kəşfiyyatının bazasında təlim keçməsidir. Bu barədə Ukrayna tərəfi məlumat yayıb. Yəqin ki, həqiqətdir. Hazırkı Ukrayna ərazisində hərbi əməliyyatlar keçirilmirse və Donbasda vur-həşir döyüşü hazırlanırsa, demək, onlar hardasa vuruşacaqlar.

Güman ki, Kreml bununla ermənilərin Qarabağ mühəribəsinin 2-5 aprel epizodunda aldıqları zərbəyə görə Rusiyadan incik düşməsini kompensasiya etmək isteyir. Bu incilik kifayət qədər barizdir və bütün parametrlərdə özünü göstərir.

Ancaq müasir hərb aləmində 300 döyüşü qüdrətli gücsayılmaz. Ləp spartalı olsalar da, bir "Qrad"lıq canları var.

Məyim 18-19-da Şamaxıda bu rayonun millət vəkili Elxan Süleymanovun təşəbbüsü ilə Mirzə Əlekber Sabir yaradıcılığına həsr olunmuş növbəti - 6-ci bədii qiraət müsabiqəsinin yekun tədbirləri keçirildi.

Müsabiqədə rayon ərazisində fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrinin şagird və tələbələri iştirak edirdilər. Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkıfəsina Yardım Assosiasiyanın və Söz Azadlığını Müdafiə Fonduñun birgə təşkil etdiyi müsabiqə ənənəyə uyğun olaraq iki mərhələdə keçirilir. Əvvəlcə təhsil müəssisələrinde keçirilən müsabiqənin qalibləri rayon seviyyəsindəki tədbira qatılır. Yüzdən artıq iştirakçının qatıldığı müsabiqənin yekun turu şair Musa Yaqubun rəhbərlik etdiyi münsiflər heyəti tərəfindən qiymətləndirildi.

May ayının 19-da isə Şamaxı şəhər Mədəniyyət Sarayında müsabiqə qaliblərinin mükafatlandırma mərasimi keçirildi. Mərasimi giriş sözü ilə şair Musa Yaqub açaraq, altıncı ildir keçirilən Sabir bədii qiraət müsabiqəsinin artıq Şamaxının mədəni həyatında mühüm hadisəyə çevrildiyini vurğuladı. Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, Sabir tədqiqatçısı Eyvaz Eminaliyev böyük şairin yaradıcılığının həmişə insanları cəlb etdiyini bildirdi və qeyd etdi ki, buna görə də məktəbilərde bu müsabiqəyə diqqət səngimir. Şamaxı rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Asif Ağayev millət vəkili Elxan Süleymanovun rayon ərazisində həyata keçirdiyi müxtəlif xeyriyyə tədbirlərindən bəhs etdi və bildirdi ki, Sabir bədii qira-

Şamaxıda Sabir yaradıcılığına dair müsabiqə qalibləri mükafatlandırıldı

Elxan Süleymanovun təşəbbüsü ilə keçirilən yarışmanın 11 qalibi oldu

Müsabiqənin münsiflər heyətinin üzvləri - filologiya elmləri

"Cismim İsveçrədədir, ruhum isə Azərbaycanı dolaşır"

55 yaşı tamam olan **Elbəyi Həsənli**: "Allahın verdiyi ömrün bitəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirəm"

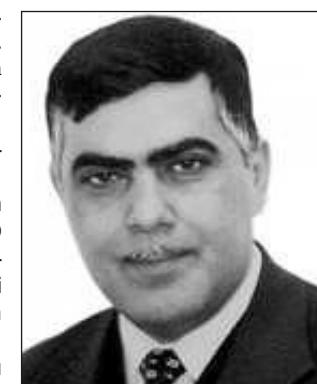
Tənimmiş jurnalist, hazırda İsvəçrədə mühacir həyati yaşayış Elbəyi Həsənlinin mayın 19-da 55 yaşı tamam olub. Sosial şəbəkələrdəki çoxsaylı təbrik mesajlarından aydın olur ki, xaricdə yaşamasına baxmayaraq E.Həsənli unudulmayıb...

Facebook üzərindən səbəbkarla söhbət etdi. Həsənli geridə qoyduğu illərdən məyus olmuşadı bildirdi: "Ömür yel kimi əsib keçdi. Amma o qədər də məyus deyiləm. Çünkü bu dönya həyatına elə bir vurğuluğum yoxdur. Allahın verdiyi ömrün bitəcəyi günü səbirsizliklə gözləyirəm. Bu dünyada görüdüğüm rəzalətlərden bezmiş biri kimi en böyük qorxum onuna bağlıdır ki, gedəcəyimiz o biri dünya bu dünyadan daha ədalətsiz olsun. Yenə indi bilirsen ki, bu, müvəqqəti həyatdır. Belli bir zamandan sonra bittəcək. Əbədi həyat da belə ədalətsiz olsa hez zad..."

Elbəyi Həsənli dedi ki, bundan sonra Azərbaycanda yaşaması artıq mümkünsüz görünür: "Düzdür, arada deyirəm ki, yox, geri dönmək lazımdır. Amma geri dönenlərə baxanda bu fikirdən daşınram. Qonşularımın eləsi var ki, 15-20 il İsvəçrədə yaşayışından sonra öz vətəne qayıdat. Yerli qanunla həmin şəxslər istəsələr öz vətənlərinə döñə bilərlər. 2 il ərzində

yerli şəraitə uyğunlaşa bilməsələr geri dönmək iznləri var. Belə olduqda İsvəçrə yenidən həmin insanlara qucaq ağır. O qədər gedib geri dönen mühacir görməşəm ki. Onlardan biri olmaq istəmərim. Təbii ki, insan öz vətəndən yaşasa yaxşıdır. Ancaq Azərbaycanın indiki hali mənim geri dönməyime imkan vermır. Şübəsiz ki, Azərbaycan Qərb standartları səviyyəsində bir ölkə olsayıdı mən orada yaşayardım. Haqiqizligə çox dözsünsüz olduğuma görə Azərbaycanda yaşamaq mənim üçün arzuolunmaz vəziyyətlərə üzleşmək deməkdir. Hərədən fikirləşirəm ki, Azərbaycanda qalsayıdım həyatını necə oları? Amma mən Azərbaycanı unuda bilmirəm. Elə bil ki, cismim İsvəçrədədir, ruhum isə Azərbaycanı dolaşır. Ona görə xəsərət ola bilər. Öləməmə gərə çox narahatam. Bu narahatlıqlı bütün həyatımı alt-üst edir".

Müsahibimiz doğma vətənde doğum günlərinin daha mərəqli olduğunu söylədi: "Ad gü-

nü mənim üçün o qədər də cəlbedici gün deyil. Məndə olsa, heç ad günüüm keçirmərem. Ancaq evdən çox tezid edirlər. Ola bilər ki, ürəyim istəyin insanların çoxu kəndə olduğunu görə belə düşünürəm. Hər halda vətəndə olanda ad günlərim daha maraqlı olurdur".

Həsənli ən yaddaşalan doğum gündündən söz açdı: "Yaddaşalan ad günüm 40 yaşımla bağlıdır. Onda Azərbaycanda tamam fərqli bir aura mövcud idi. Biz inanırdıq ki, tezliklə ölkədə dəyişiklik olacaq və Azərbaycan demokratik bir ölkəyə çevriləcək. Beli, biz sadəlövhəcəsinə oturub X gününü gözləyirdik. Fikirləşirdik, inanırdıq ki, İsa Qəmbər tezliklə pre-

doktoru, professor Nadir Abdullayev, Sabir ev-muzeyinin direktoru, eməkdar mədəniyyət işçisi Rəqsana Xəlilova, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Vəfa Yunusova, eləcə də "Yeni Müsavat" qəzetinin redaktoru, 1992-95-ci illərdə Elxan Süleymanovun əlaçı şagirdlər üçün təsis etdiyi Hacı Rəhim Əfəndi adına mükafatı almış Elşad Məmmədli çıxış edərək müsabiqə ilə bağlı təessüratlarını bələşdürüdər.

Şamaxının millet vəkili Elxan Süleymanov seçicilər növbəti görüşdən məmənnuluğunu ifadə etdi və son dövrə görüdüyü işlərlə bağlı hesabat verdi. Millət vəkili qiraət müsabiqəsinin her il yeni-yeni istedadlı uşaq və gənclərin aşkar ediliməsindəki rolunu vurğuladı.

Sonra müsabiqə qaliblərinə diplomlar və mükafatlar təqdim edildi. Şamaxı şəhər THT fənləri teməyllü liseyin 9-cu sinif şagirdi Səmaya Abdullaevaya müsabiqənin birinci mükafatı verildi, daha 10 nəfər isə müxtəlif mükafatlara layiq görüldü. Tədbir müsabiqə qaliblərinin M.Ə.Sabirin şeirlərini söyləmələri ilə başa çatdı.

Zident olacaq və ölkənin bütün problemləri sürətli çözülməcək. 40 yaşımlı belə bir atmosferdə qarşılım. Onda İsa Qəmbər Türkiyədə sefərdə idi. Buna baxmayaraq, imkan tapıb mənimlə telefonla danışdı, tebrik etdi. "Yeni Müsavat" qəzetində bu barədə xəber də getdi. Rauf Arifoglu isə yubileyimi restoranlarında keçirilməsini təşkil etdi. Əsasən jurnalistlər və müxalifətin tanınmış simaları təşrif buyurmuşdu".

Sonda yubilyar budəfəki doğum gününü necə keçirdiyindən danışdı: "Ad günüm məraqlı keçdi. Dədə-baba qaydası ilə kabab çəkdik. Ele ocaq başında da çörəyimizi yedik. Amma qəfildən yağın yağış bizi eve daşınmağa vadar etdi. Xanımım dedi ki, ruzi-bərəket yağır, bundan sonra var-dövlət əlindən terpənə bilməyəcəksəm... Təbii ki, xaricdə olmağımdan dolayı siyasi proseslərdən kənardayam. Məni unudanlar da az deyil. Bir məqamı deyim. Mən İsvəçrəyə gələndən sonra xanımım almanın dilini öyrənmək üçün müəllim yanına gedir. Tanışlığımız zamanı müəllim deyir ki, sizin həyat yoldaşınızı yaxşı tanıyıram. Sən demə, müəllim "Yeni Müsavat"da gedən yazıları xanımima göstərib... Bu əhvalatı illər önce eşidəndən sonra özümə söz verdim ki, heç vaxt jurnalistikadan getməyəcəm. Getmədim də. Sadəcə İsvəçrədə başqa reallıqlar daxilində yaşayıram və işləyirəm. İmkan düşən kimi də nəsə yazmağa çalışıram. Jurnalist yazmalıdır. Yazmayan jurnalist artıq jurnalist deyil".

□ Cavanşir Abbaslı

S on dövrlər tez-tez işlədilən sözlərdən biri də "STOP"dur. Bir çox vətəndaşlar xaricə gedərkən sərhəddə ona ölkədən çıxışına STOP qoyulduğu deyilir. Sonuncu dəfə belə halla Mütəşavat Partiyasının başqan müvəvəti Tofiq Yaqublu üzləşib. Bir müddət əvvəl həbsdən azad olunan siyasi məhdusə Bakıda ölkədən çıxışının yasaqlanmadığını deyiblər. Sərhəddə isə T.Yaqubluya adının qarşısından STOP götürülmədiyi deməklə geri qaytarıblar.

STOP nedir? Hansı hallarda tətbiq oluna bilər və hansı hallarda **STOP** götürülməlidir?

Bu və digər suallarla tanınmış hüquqşunas, "Hüquqi Dövlət" Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri Müzəffər Baxış müraciət etdi. M.Baxış bildirdi ki, STOP tətbiqi Miqrasiya Məcəlləsi ilə tənzimlənir.

Onun sözlərinə görə Miqrasiya Məcəlləsində konkret hallar göstərilib və bu hallarda şəxsin Azərbaycanı tərk etməsinə STOP qoyula bilər. Buna məlumat-axtarış sistemi deyilir. Sistemde şəxs barəsində məlumat yerləşdirilməklə ölkədən çıxışı yasaqlanır. Miqrasiya Məcəlləsinin 9-cu maddəsində vətəndaşların ölkədən getmək və ölkəyə gəlmək hüququ təsbit olunub.

9.3. Vətəndaşın ölkədən getmək hüququ yalnız aşağıdakı hallarda müvəqqəti məhdudlaşdırılıb bilər:

9.3.1. Cinayet-Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq tutulduğda və ya baresində hər hansı qətimkan tədbiri seçildikdə - azad edilənədək, qətimkan tədbirinin müddəti bitənədək və ya qətimkan tədbiri ləğv edilənədək;

9.3.2. məhkum edildikdə -Cinayet Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş əsas cəzasını çəkib qurtaranadək və ya bu Məcəllənin 9.3.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla, cəzadan azad edilənədək;

9.3.3. Cinayet-Prosessual Məcəlləsinə uyğun olaraq barəsində tibbi xarakterli məcburi tədbirlər tətbiq edildikdə - tibbi xarakterli məcburi tədbirlər

Vətəndaşların başağrısına çevrilən "STOP" haqda bilmədiklərimiz

Bu qayda hansı hallarda tətbiq oluna bilər və nə zaman götürülməlidir?

rin tətbiqi ləğv edilənədək;

9.3.4. Üzerine Cinayet Məcəlləsində nəzərdə tutulan vəzifələr qoyulmaqla şərti məhkum edildikdə və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edildikdə - müvafiq olaraq sınaq müddəti və ya cəzənin çəkilməmiş hissəsi başa çatanadək və ya şərti məhkumetmə, yaxud üzərinə qoyulmuş vəzifələr vaxtından əvvəl tamamilə ləğv edilənədək;

9.3.5. Müddəli həqiqi həbi xidmətə çağırıldıqda - müddəli həqiqi həbi xidmət keçənədək və ya qanuna uyğun olaraq ondan azad edilənədək;

9.3.6. Məhkəmə qərarları, emrələri və vergi orqanlarının pul təhləblərinin ödənilməsi ilə bağlı inzibati aktları esasında verilmiş icra sənədinin könüllü icra üçün müəyyən olmuş vaxtda üzərsüz səbəbdən icra edilməməsinə görə vətənda-

şin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə məhkəmənin qanuni qüvvəye olduqda - məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə qərar qəbul edilənədək;

9.3.6-1. Vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş müddədə yerinə yetirmədikdə, hesablanmış vergilər üzrə borcları və faizləri, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarını dövlət büdcəsinə ödməməsi nə görə vətəndaşın ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə məhkəmənin qanuni qüvvəye minmiş qərar olduqda - məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə qərar qəbul edilənədək;

9.3.7. Beynəlxalq tibbi sanitariya qaydalarına və ya Azərbaycanın tərefdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq profilaktik pey-

vəndələr tələb olunan ölkələrə gediş-geliş zamanı - profilaktik peyvəndlər edilənədək.

9.4. AR Silahlı Qüvvələrinde və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər silahlı birləşmələrdə qulluq edən hərbi qulluqçular (hərbi atəşlər, hərbi nümayəndələr və onların köməkçiləri istisna olmaqla), habelə Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənardə beynəlxalq hərbi təlimlərə, antiterror, xilasetmə və xidməti zərurətle bağlı digər tədbir və ya əməliyyatlara cəlb olunan müddəlli həqiqi hərbi xidmət keçən hərbi qulluqçular müvafiq icra hakimiyyəti organlarının rəsmiləşdirilmiş icazəsi olduqda Azərbaycandan gedə bilərlər.

9.5. Dövlət sirri ilə işləməyə buraxılmış şəxslərin tanış olmağı buraxıldığı məlumatın məxfilik müddəti bitənədək, lakin 5 ildən çox olmamaq şərti

ile, xarici ölkəyə daimi yaşamağa getmek hüququ müvəqqəti məhdudlaşdırılıb bilər.

9.6. Ölkədən getmək və ölkəyə gəlmək hüququ məhdudlaşdırılan vətəndaşlar barədə məlumatlar "Giriş-çixış və qeydiyyat" idarələrə avtomatlaşdırılmış məlumat-axtarış sisteminin məhdudiyet siyahılara daxil edilmiş və müvafiq əsaslar aradan qalxdıqda məlumatların aktiv statusu dəyişdirilməlidir.

9.7. Hər hansı bir ölkədə fəvqəladə vəziyyət və ya insan həyatı, sağlamlığı və azadlığı üçün təhlükə yaranarsa, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı

masının şahidi olmuşam. Bu-nu qanunsuz olaraq edirlər. Vətəndaş kiminse çağırışına getmir və götürüb ona STOP qoyurlar. Bütün bu hərəkətlərin heç bir qanuni əsası yoxdur. Sadəcə olaraq vezifəli şəxslər vezifələrində sui-is-tifadə edərək "Giriş-çixış və qeydiyyat" idarələrə avtomatlaşdırılmış məlumat-axtarış sistemine əsaslıq və qanunsuz olaraq məlumatlar daxil edirlər. Və istədikləri şəxsin ölkədən çıxışına STOP qoyurlar. Əgər vətəndaşın hüququ məhdudlaşdırıbsa və əsaslar aradan qalxıbsa, dərhal "Giriş-çixış və qeydiyyat" idarələrə av-

Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryolu layihəsinə erməni təhlükəsi

BTC-dən geri qalmayan bu layihənin gerçekləşməsi erməniləri nardhat edir

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov "The Business Year" nəşrinə müsahibəsində deyib erməni diasporu Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) layihəsinin reallaşdırılmasına mane olmağa çalışıb və bu cəhdənə davam edir. BTQ-nin tikinti layihəsinin reallaşdırılmasının gedisi nəolunca, o qeyd edib ki, Gürcüstəndə 183 km uzunluğunda dəmir yolu xəttində işlər başa çatıb: "Cüzi işləri başa çatdırmaq qalıb. İlkin mərhələdə dəmir yolu üzrə ildə beş milyon ton yüksək mümkin olacaq, lakin gələcəkdə bu göstərici 17 milyon tona çatacaq".

Bəs maraqlıdır, ermənilər bu layihəyə niyə mane olmaq istəyə bilər? Onlara hansı problemlər yaradır bu layihə?

Ə.Əliyevin sözlərinə görə, BTQ layihəsinin reallaşması Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstən üçün iqtisadi baxımdan gelirlər gətirməklə, yanaşı bu ölkələrin bir-biri ilə daha da sıx yaxınlaşmasına stimul olacaq.

Beş mövafiq şəxsiyətənən nardhat edir: "Bu layihənin işə düşməsi Azərbaycanın lojistik imkanlarının, yükdaşımaların üzərinən artmasının əsas məbəyi olacaqdır. Nəzərə alıñan tələbatlıdır ki, bu həm də bölgədə Rusiyadan imkanlarının və gelirlerinin azalması demekdir. Belə vəziyyət bizi sevməyənleri, ilk növbədə erməni tərfini nardhat etməyə bilməz. Bildiyim qədər Cavid Qurbanov magistralları Gürcüstən hissəsində Axalkələk yaşayış məntəqəsində etnik ermənilərin törfətiyi fəsad-

Azərbaycan əhalisinin dərhal xəbərdar etməklə, vətəndaşlara həmin ölkəyə getməkdən müvəqqəti çəkinməyi tövsiyə edir.

M.Baxış deyir ki, şəxse tətbiq olunmuş STOP qoyuluşu götürüləndən sonra maddənin 9.6 bəndində göstərilənlərin əksinə olaraq bu haqda məlumatlar "Giriş-çixış və qeydiyyat" idarələrə avtomatlaşdırılmış məlumat-axtarış sisteme daxil edilmir: "Əfsuslar olsun ki, Azərbaycanda Miqrasiya Məcəlləsinin 9-cu maddəsində nəzərdə tutulmayan əsaslarla, kimlərinən şəxsi isteyinə görə vətəndaşların Azərbaycanı tərk etməsinə STOP qoyulur. Məsələn, konkret bir şəxs barəsində Rusiya Federasiyasından tapşırıq gelir ki, həmin şəxsi saxlayıb filan məsələ ilə bağlı dindirin. Hətta belə hallarda şəxslər ölkədən çıxışına STOP qoyul-

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

lardan danışır. Dünya erməniliyi vəhidi mərkəzdən təlimat aldıñandan, digər istiqamətlərdə də problem yaratmağa təşəbbüs-lər ola bilər. Azərbaycan bu problemləri adlayacaq. İstismara verildikdən sonra qeyd edilən üstünlükdən əlavə Azərbaycan vətəndaşları Türkiyəyə, onun vasitəsilə isə Avropaya qatar vasitəsilə səyahət edə biləcək. Eyni zamanda biznes-

men həmvətənlərimizin eyni marşrutla daha ucuz başa gələndən, digər istiqamətlərdə də problem yaratmağa təşəbbüs-

lər ola bilər. Azərbaycan bu problemləri adlayacaq. İstismara verildikdən sonra qeyd edilən üstünlükdən əlavə Azərbaycan vətəndaşları Türkiyəyə, onun vasitəsilə isə Avropaya qatar vasitəsilə səyahət edə biləcək. Eyni zamanda biznes-

□ Etibar SEYİDAĞA

ABŞ ordusunun Cənubi Qafqaz ölkələrində şərti hərbi əməliyyatlar keçirəməsi ilə bağlı məxfi məlumatlar yayılıb. Sensasion hesab olunan bu məlumatlar ABŞ-dakı "The National Interest" dərgisi tərəfindən dərc edilib.

Məlumatın görə, ABŞ konkret ölkələrə qarşı mühabibəye hazırlaşır və həmin ölkələrin adlarını gizləşdirir. Ancaq onlara verilən şərti adlara və əlamətlərə əsasən, səhəbetin hansı dövlətlərdən getdiyini ayırd etmək çətin deyil.

"The National Interest" in yazdırına görə, 2015-ci ilin aprel ayına olan vəziyyətə əsasən, ABŞ ordusu öz əsgərlərinə mədaxilə üçün "mürəkkəb keçmiş olan" beş xəyalı dövlət seçib. Ariana, Atropiya, Donovia, Gorqas və Limaria adlı bu şərti dövlətlər xəyalı Qafqaz peyzajında qurulub. Dərginin yazdırına görə, Pentaqonun sənədlərindən göstərilir ki, hərbi təlimlər həmin şərti dövlətlərdə döyüş aparmaq sənənləri əsasında planlaşdırılmışdır. Sənəd ABŞ-in İnformasiya Azadlığı Aktı əsasında əldə edilib.

Ariana adlı şərti dövlətin əlamətləri İranla eynidir. Atropiya və Limaria isə müvafiq olaraq Azərbaycan və Ermənistani xatırladır. Sənəddə deyilir ki, hər iki şərti dövlət "Aşağı Jan-ga" eyaletinə görə mühabibə şəraitindədir. Donovia dövlətinin əlamətləri Rusiya, Gorqas dövlətinin əlamətləri isə Gürcüstanla eynidir.

Elxan Şahinoğlu

Üzeyir Cəfərov

ABŞ-da yayılan bu məlumatı bəzi ekspertlər Rusiyaya xəbərdarlıq kimi qiymətləndirir. Bu cür məxfi sənədlərin əlçatmaz olduğunu düşünən ekspertlər "sensasion məlumat" adı ilə yayılan xəbərlərin ABŞ-in Cənubi Qafqaza olan marağını Rusyanın diqqətine çatdırmaq məqsədi daşıdığını deyirlər.

Politoloq Elxan Şahinoğlu lənun fikrincə, xəberin mahiyəti faktları eks etdirmir: "Düzdür, Amerika son zamanlar Avrasiya məkanında feallaşır. Məsələn, Cərnoqoriya NA-

TO-ya üzv qəbul olundu, ABŞ Obamanın verdiyi vədin əksinə olaraq Polşa və Ruminiyada raketdən müdafiə sistemlerini yerləşdirdi. Bunlar da Rusyanı qıcıqlandırır. Baltikyanı ölkələrde, Tiflis yaxınlığında təlimlər keçirilir. Bütün bunlar ona görə baş verir ki, Krimin işgalindən sonra durum dəyişib. ABŞ düşündür ki, bununla da Rusyanın istahası arta bilər və Rusyanın imkanlarını məhdudlaşdırmaq lazımdır. İndi ABŞ üçün Cənubi Qafqaz da diqqət mərkəzine keçib. Gürcüstanda keçirilən

hərbi təlimlər də bunun sübutudur. Amma bu, o demək deyil ki, ABŞ öz hərbi gücünü Azərbaycan və Ermənistanda da fəallaşdırmaq niyyətindədir. ABŞ-in buna ehtiyacı yoxdur. Həm də hazırda bunu Ermənistanda həyata keçirmək de mümkün deyil. Ermənistən Rusyanın təsir altındadır. Rusyanın Ermənistanda hərbi bazaları var və sərhədləri qoruyur. Hakimiyət istəsa belə, ABŞ bunu edə bilməz. Azərbaycan hakimiyəti də indiki məqamda ABŞ-la böyük hərbi əməkdaşlıqdan ehtiyat edir. Hərbi temaslar, təhlükəsizlik sahəsində dialoqlar var. Həmçinin, Azərbaycanın Türkiye ilə hərbi əməkdaşlığı da ABŞ-in maraqlarına uyğun, strateji tərəfdəsidir. NATO-nun anti-terror əməliyyatlarında etibarlı əməkdaşdır. Enerji resurslarının Avropaya, ABŞ-in müttəfiqlərinə daşınmasına böyük rol oynayır. Düşünmürəm ki, ABŞ Azərbaycanla bağlı maraqlarından imtina etsin. ABŞ bütün sahələr üzrə olmasa da hərbi sahələrdə Azərbaycana kifayət qədər dəstəyi var. Ötən illərdə ABŞ Azərbay-

ca maddi hərbi dəstək gös-tərib, Xəzər dənizində təhlükəsizliyin təmin olunması, navi-qasiya avadanlıqlarının alınması, Azərbaycan hərbçilərinin ABŞ-da təlimlərdə iştirakı və bir sıra məsələlərdə də dəstə-yini göstərib. Ermənistənla mü-qayisədə Azərbaycan ikinci plana keçə bilməz. Ermənistən ən azı, 2049-cu ilə qədər Rusiyanın tapşırıqları ilə hərəkət edəcək durumdadır. Bundan sonrakı illərdə ABŞ-in Azərbaycandakı maraqları mövzu-su müzakire oluna bilər. ABŞ tez bir zamanda Azərbaycana Dağılıq Qarabağın məsələsinin həll olunmasında kömək edə bilər. Həm də bu cür məxfi məlumatın asanlıqla əla keçməsi-nin real olduğunu hesab etmirməm. Ola bilsin, bu xəbərlə regi-onda bu məsələyə dövlətlərin münasibətini, reaksiyasını gör-mək istəyiblər. Çünkü ABŞ kimi bir dövlətin hərbi əməliyyat sırlarının bu cür asanlıqla əla keç-məsi inandırıcı deyil".

□ İ.MURADOV

daha əlverişli strateji geləcək hazırlayırlar. Azərbaycan o məqa-ma hazırlaşmalıdır. Ordu quru-culuğu sürətlə davam etdirilməlidir, ordunun peşəkar və texniki cəhətdən möhkəmləndirilməsi işi sürətlə aparılmalıdır. Azərbaycan öz zamanını gözəlməlidir. Burada tələskənlilik və yaxud da həddən artıq böyük dövlətlə-re dirniş göstərmək xeyrən çox ziyan getirebilərdi".

Politoloq Rasim Musabəyov da hesab edir ki, nəzərdə tutulan növbəti iyun görüşü sülh prosesinə hazırlıq işlərinin aparılması üçündür. Vyana görüşündən sonrakı mərhələ Ermənistana vaxt verilməsindən daha çox, Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi üzrə prosesə hazırlıq işləri ilə əlaqəlidir. Hazırda həmsədrler və sözü-gedən ölkələrin xarici işlər na-zirleri yeni bir mətn üzərində iş-ləyir, bəzi məqamlarla bağlı yaxınlaşdırılmalar aparırlar ki, prezidentlərin məlum görüşündə müyyəyen nəticələr əldə et-sinlər: "Çünki bu istiqamətdə xeyli hazırlıq işlərinə ehtiyac var. Iyun görüşü də məhz buna hesablanıb. Sərkisiyan kimdir ki, Azərbaycana şərt iəli sürsün! Ermənistən rəhbərliyinin hazırlı 7 rayonun qaytarılması üzrə mərhələli həll planı ilə razılaşmadan başqa çərəsi yoxdur".

Politoloqlardan yeni Qarabağ açıqlamaları

Qabil Hüseynli: "Vyana görüşündə strateji planda Azərbaycan uddu"

Rasim Musabəyov: "Ermənistən rəhbərliyinin hazırlı 7 rayonun qaytarılması üzrə mərhələli həll planı ilə razılaşmadan başqa çərəsi yoxdur"

sasında oturması həm beynəlxalq içtimai rəyi test etmək məq-sədi güdürdü, həm də Ermənistən tərəfini testdən çıxarmaq məqsədi daşıyır. Əlbəttə, belə görünə bilerdi ki, Azərbaycan tərəfi həm atəşkəs rejimindən nə-zəret, həm də monitoring üçün xüsusi qurğuların quraşdırılması məsələsində qəti şəkildə hətta şifahi razılığa belə gəlməməliydi. Amma belə olduğu təqdirdə Azərbaycan beynəlxalq içtimai rəyde xeyli xallar itirə bilerdi, danışqlara, sühhyaratma prosesi-nə sadıq olmadığını nümayiş et-dirdi. Azərbaycan isə Ermənistənən son kartlarını da elindən vurub çıxarmaq istəyir. Xüsusi-

lə, onun qəyyumu Rusyanın ar-qumentlərini sıradan çıxarmağa çalışır. Vyana görüşündə zahidən belə görünür ki, Ermənistən və Rusyanın tələbləri üstünlük qazandı. Ola biler ki, bu, tək-tiki planda onların uduşu idi.

Amma strateji planda Azərbay-can uddu. Çünkü bir aydan sonra sühhyaratma prosesi başlayır. Danışqlara yene Ermənistən həmişəki qeyri-konstruktiv möv-qeyi ile gəlse, yenidən qeyri-real təkliflər irəli sursə, bu, əlbəttə Azərbaycan tərefinin danışqlar-dan çıxılmasına sebəb olacaq. Beləliklə, həm əsl siyasi mübarizə və hərbi mübarizə məhz iyun ayında başlayacaq. Ona görə

güman edirəm son nəticədə məsələnin həllində Azərbaycana yardımçı olacaq. Bir mühüm cəhətə diqqət yetirilməlidir ki, biz tələsməməliyik. Bu gün cəmiyyətdə "başlamışdıqsa axıra qədər getməliyidik" kimi bir fikir var,

ama tələsmek lazımdır. Çünkü zaman Azərbaycanın xeyrinə işləyir. Beynəlxalq içti-mai rəyin dəyişməsi, Ermənistən özündə gedən iqtisadi tə-nəzzül prosesləri, Ermənistəni himayə edən dövlətin özündə gedən dağılma prosesləri və di-ger məsələlər Azərbaycan üçün

□ Etibar SEYİDAĞA

“Daş yuxular” əserinin müəllifi olan yazıçı Əkrəm Əylisli haqqında mətbuatda demek olar ki, hər gün ağır ittihamlara rast gəlir. Adı çəkilən əserin erməni sevgisi ilə azərbaycanlıların əleyhinə yazılıdır. İddia edənlər, yazıçının satıq olduğunu deyənlər, bu əsərlə Nobel mükafatı almağı hədəf götürdüyüünü söyləyənlər az deyil. Ümumi ictimai rəyi nəzərə alsaq, onlar bir çox məqamlarda haqsız da deyil.

“Yeni Müsavat” qəzeti olaraq bu deyilənlər və Əkrəm Əylislinin ölkədən çıxışı zamanı yaşanan qalmaqla aydınlaşdırılmış için yazının özü ilə əlaqə saxladıq. Onunla tam səmimi, qərəzsiz və obyektiv şəkildə səhəbət aparmağa çalışdıq. Əlbəttə, Əkrəm Əylisliyə çox çətin suallar vermək olardı. Ancaq məqsədimiz onu susdurmaq yox, danişdırmaq olduğu üçün bunu etmədiq. Bu müsahibədə 79 yaşlı bir Əkrəm Əylislini və onun ürəyindən keçənləri oxucuya təqdim edirik.

- Əkrəm müəllim, sizin haqqınızda müxtəlif fikirlər səsləndir ki, ermənipərvəstiniz, öz xalqınızda ermənilər qadər nifrat edirsınız...

- Vallah, indi kim nə isteyir, onu da deyir. Mən hər bir fikrin deyilməsinə razıyam. Ancaq şər atmaq olmaz. Mən çox sərləndim, şərin içinde çox oldum. Bundan sonra şər içinde yaşamaq istəmirəm. Çünkü bizim konstitusiyamız var, qanunlarımıza var, insana söz demek azadlığı verilir. Mənim yazımı bu cür təhrif etmək istəyen, özünü mənim yazım üstündə vətənpərvər göstərmək isteyen, bunun üçün dəridən-qabılidan çıxan nə qədər insanlar oldu... Mən bu insanları sayıb bir yerə yığa da bilmişəm. Ancaq bilən bilir ki, yazıçı heç vaxt öz əsərində öz xalqına qarşı istifadə etməz, öz əsəri ilə öz xalqını aşaşılamaz. Ümumiyyətlə, bu, yazıçıya yaraşmaz, o ki qaldı mənim kimi yazıçıya. Nəçə illər Azərbaycan edəbiyyatına tam təmənnası və bütün varlığımı xidmət etmişəm, can qoymuşam. Gördüyümlə işləri sadalasan, haqqında deyilən sözlərdən daha ağır gələr. Cavan vaxtimda “Gənclik” nəşriyyatında işləmişəm və bəzi yazıçıların o vaxt çap olunması mümkin olmayan əsərlərini çapa salmışam. İndi az-çox tanınan yazıçıların hamısı o vaxt rəhbərlik etdiyim “Azərbaycan” jurnalından çıxıblar. İndi bunların hamısının üstündən xətt çəkib yazıçı qarşı onun əsərinə görə ittihamlar yağıdır, erməni sevgisində günahlandıraq heç bir şəxse yaraşır. İstəməzdəm ki, adını ziyali qoyan, özünü bu xalqın təssübkeşli kimi göstərənlər belə səhəbtərləri dillərinə getirsin. Səhəbət ondadır ki, bu milli təssübkeşlik artıq öz həqiqi mənasından uzaqlaşır. Mənə elə gelir ki, bunlar hamısı hər kəsə məlumdu.

Həmişə bu fikirdə olmuşam ki, bir adam milletini çox sevdiyini deyirsə, artıq o yerde dayanmaq lazımdır. Mən o sevgiyə inanmırəm. Çünkü millətə olan sevgi heç vaxt dile vurmasa, ya-

da qələmin ucunda olmasa. Millətə sevgi qəlbən dərinliyində olur. Bunu həmişə belə başa düşmürəm. Yaradıcı adamam, həyatım boyu müşahidə eləmişəm ki, vətən sevgisini dilinin ucunda gəzdirənlər çox tez satılırlar. Ordan-ora tullanırlar, burdan-bura hoppanırlar, payları az düşəndə keçirərlər pay çox verilən yerə. Ümumiyyətlə, mən bəki xalqın, yəni erməni və Azərbaycan xalqının fəlakəti üstündə özüne gün-güzəran düzəldən, karyera quran, özünü yuxarırlara qaldır-

taleyi qiymətlidir. Tolstoyun məşhur bir söz var ki, dünyada heç nə bir uşağın göz yaşına dəyməz. Mən istəmirəm ki, yəni qan-qada olsun. Mənə elə gelir ki, həm azərbaycanlılar, həm də ermənilər siyasi iradəni bir yere qoysalar, bu məsələni sülh yolu ilə həll etmək olar.

- Ölkədən çıxışınıza qadağa qoyulması və hava limanında yaşanan məlum olayla bağlı mətbuatda yazılınlara bir aydınlıq gətirə bilərsinizmi?

- (Gülür) O elə gülünc bir şey

“İndi az-çox tanınan yazıçıların hamısı o vaxt rəhbərlik etdiyim “Azərbaycan” jurnalından çıxıblar”

məməşidim, gedib oranı görmək, dünya yazıçıları ilə birlikdə gəzib-dolanmaq istəyirdim. Bu hadisədən bir-i ki gün sonra orada edəcəyim çıxışın mətnini də burada nəşr elədim ki, baxın, görünən orada nə deyəcəkdir. Mən vətəndən çıxandan sonra vətənənə haqqında pis heç nə danişə biləmirəm, cünki bu mənə satqınlıq deyə bilirəm, qaćib gedib xaricdə niyə söz deməliyəm? Yəni, bunlar anlaşılmaz şeklärdir.

- Sizin haqqınızda iddialar dolasdı ki, xaricə qaćmaq istəmisiniz. Bəs ümumiyyətlə, “Daş yuxular” əsəri ilə bağlı ittihamlardan sonra xaricə getmək, orada yaşamaq arzunuz olubmu?

bətlərdir. Mən bu əsəri ermənilər üçün yox, özümüzkülər üçün, azərbaycanlılar üçün yazmışam axı. Bu əsərimlə xeyli erməni Azərbaycana qarşı nifret etməkdən hifz elədim. Xeyli erməni var ki, bu əsəri oxuyandan sonra bizim xalqımızda nifret eləyə bilməz. Yazıçı elə “vətəni sevirəm” deyib, bağı-

“Pəsman deyiləm...”

Əkrəm Əylisli: “Mənə 2013-də təklif olundu ki, ailəmə xaricə gedim, imtina etdim”

“Bir adam millətinin çox sevdiyini deyirsə, deməli, yalan söyləyir. Millət sevgisi dildə yox, qəlbədə olur”

mağə çalışan insanların yuxarıda duracağına inanmırəm. İnana da bilmərəm. Çünkü bu iki xalqın fəlakəti mənim üçün xalqların fəlakətidir. Mən o qədər erməni tanıyrəm ki, Azərbaycana böyük məhəbbəti var. Moskva universitetdə oxuyanda bizim erməni müəllimlərimiz var idiki, azərbaycanlı tələbələrin gözü nə yağınyı yeyirdilər. Yaxşını da, pisi də demək lazımdır. Sadə insanları, sadə ermənilərin və sadə azərbaycanlıların fəlakəti üstündə nə qazanırlarsa, özlərinən olsun. Ancaq bundan sonra bu qazanc üçün mənbəyi dəyişsinlər. Nə vaxtən fəlakətlər üzərindən qazanc əldə edəcəklər.

- Əkrəm müəllim, ikinci Qarabağ Mührəbinin başlayacağı məsələsi getdikcə aktuallaşır. Mührəbinin başlamaşını istayırsınız?

- Mən heç vaxt mührəbe istəməmişəm. İstəyirəm ki, bu məsələ ədalətli yolla həll olunsun. Mührəbə başlasa, yenə də qan tökülcək, evlərdə yas düşəcək, anaların gözü yaşlı qalaçaq, gəlinlərimiz ərsiz, balalarımız atasız qalacaq. Yəni, prosesin davamı bu olacaq. Ancaq coxları kimi mən də düşünürəm ki, bacarıb bu məsələni sülh yolu ilə həll etəsinələr. Bütün mührəbələrin axını sülhələ qurtarırlar. Bu məsələ də nə qədər tez sülhələ qurtarsa, mən görə yaxşı olar. Ancaq indiki zamanda bəs sözü deyəndə, o yandan bir nadan tapılır, qışqırkı ki, hə, filankəs istəmir torpaqlarımız azad olsun. Bu cür səhəbtərlər getmek lazımdır. Bunlar əndəzədən çıxmış mənasız səhəbtərlərdir. Hər bir yazıçı kimi mənim üçün də insan-

“Sadəcə, bu əsərin mövzusu bugünkü günlə səsləşmədiyi üçün, belə haray-həşir qopdu”

idi ki, inanmırəm bu 10 milyonluq Azərbaycan xalqından 100 nəfər ona inansın. Deyirlər ki, guya mən kiməsə el qaldırmışam. Bu, heç mənə sərf eləmir axı. İkinci də mən bələm ki, günah həmin nezərətgəcə deyil, ona tapşırıq verilib, o da icra edir. Yoxsa mənimlə nə işi var? Yüzlərlə adam gəlib gedir, tapşırıq olmasa niyə mən mane olsun ki... Mən gedişmə mane olan adamın heç bir günahı olmadığını bili-bile onuna heç söz də güləşdirmərəm. El qaldıraq məsələsinə gelincə, xalis fantastikadır.

- Bəs, hadisə əslində necə oldu?

- Hadisə belə oldu ki, hava limanında keçmək istəyəndə, mənə dedilər ki, siz bir qədər gözləyin. O qədər gözlətdilər ki, təyyara yola düşdü. Sonra mən onlardan xahiş etdim ki, beynəlxalq tədbire gedirəm. Orada 20 ölkənin ədəbiyyat adamları iştirak edəcəklər. Yaxşı deyil axı, 19 ölkənin yazıçısı geldi, biri gelmedi. Bu istər-istəməz rezonans doğuracaq. Xahiş etdim ki, məni

nömrəsinə qoltuğuna vurub. Yaxşıçılar Birliyinə gəldi. Ancaq mənim o dövrə “Azərbaycan” jurnalında çap elədiyim əsərlərin bir qismini bəlkə indi də çap eləmək mümkün deyil (gülür). Mənə yazıda, nə böyük tədbirlərdə eqidəmin, ürəyimin əleyhine getməmişəm, ağlımdan gələni demişəm. Əger burada sözümüz

- Mətbuatda kimsə yazmışdır ki, Əkrəm Əylisli xaricə qaćmaq isteyir ki, orada öz əsərinə görə Nobel mükafatı alınsın. Bu, çox avam səhəbtidir. Elə bili ki, Nobel mükafatını Venesiyada küçələrə töküblər, mən gedən kimi allram. 2013-cü ildə bu proses başlayanda mənə beynəlxalq “Pen klub” xətti ilə çox gözəl im-

“Özünü mənim yazım üstündə vətənpərvər göstərmək istəyən, bunun üçün dəridən-qabılidan çıxan nə qədər insanlar oldu...”

kan təklif etdiyər ki, ailəmə birgə gedim orada yaşamam. Mən xaricə gedib, orada yaşamaq istəsim, o zaman gedib yaşayardım.

- “Daş yuxular” a görə, sonradan peşman oldunuzmu?

- Əger mən o əsəri hansı təmənna ilə yazmış olsaydım, belə də peşman olardım. Bu əsər mənim yaradıcılığımın bir növ davamıdır. Həmişə belə yazmışam. Sadəcə bu əsərin mövzusu bugünkü günlə səsləşmədiyi üçün, belə haray-həşir qopdu. Yazıçıların bir çoxunu əsərləri yaşadıqları dövrə səsləşmir. Ancaq əsərdə yazdıqlarım hamiya belli olan səh-

başqa bir reyslə yola salsınlar. Onlar da getdilər, məsləhətlişdilər və təxminin 15 saat sonra belə qərara gəldilər ki, mən kiməsə döymüşəm. Halbüki, orada eləvə səhəbt olmayıb. Heç mən istəmirdim ki, belə bir hadisə olur. Çünki bütün qəzetlər yazdırırlar və bu, mənə lazım deyildi. Mən ömrümə Venesiyanı gör-

“Ermənilərlə yaxın 5-6 aya, ən uzağı 1 ilə problem həll olunacaq, hər şey ötüb keçəcək, münasibətlər qaydasına düşəcək, qonşuluq əlaqələri qurulacaq”

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Humanizm ağacının budaqları

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Hakimiyət təzə amnistiya projesi hazırlayıb, deyəsən dünən bunu deputatxanada səsə qoyub qəbul da elədilər. Humanizmin şiddetindən gözü müz yaşardı, axırıncı dəfə polis idarəsində gənc fəallara işgənce veriləndə bu qədər ağlamışdır. Çox müəssir olmuşam. Şəxsən öz adımdan danışram.

Yeri gəlməkən, Azərbaycan Yazıcıları Birliyi ile bir gənc yazılıçı arasında təzelikcə dava düşməşdi. Dava zamanı AYB-nin raykom katiblərindən Çingiz Abdullayev gənc yazılıçını vaxtile prezident təqaüdü almaq üçün birləşə üzv olmaqdə qınamışdı. Yaxşı, bəs bu yaziq ne etməli idi? Orda ayrı ne verirsiniz? Hami ora eله hökumətdən nəsə qopartmaq üçün girir da bə! Anar müəllim 60 ildir yeyir, bu yaziq bir il, altı ay yeyib.

Ancaq məqsədim AYB-də otlaq üstündə davaları şərh eləmək deyil. Sən demə, orda nəsa "Şairlər günü" bayramı var, gedəcəklər bulvara, 37-ci ildə qətlə yetirilmiş Mikayıl Müşfiqin xatirəsini anmaq üçün dənizə gül çələngi buraxacaqlar. (Özlərinin bulvarın kanalizasiya qoxulu sularına qərq eləsələr, poeziya aləminə daha böyük xidmət edərdilər). Bunu oxuyanda eله Çingiz Abdullayevin həmin gənc yazılıçuya cavabındaki bu hissə yadına düşdü: "Yeter ki, AYB-nin binasına daxil olanda həyatını xalqına, onun ədəbiyyatına həsr etmiş və qəfildən repressiya qurbanına çevrilmiş məşhur şair və yazılıçımızın abidəsini görəsən. Həmçinin, bizim boşboğazdan fərqli olaraq, Qarabağ uğrunda şəhid olan gənclərimizin fotoşəkilləri də çox şey deyir. Bu mühərbi dənən bir yazıçı öz övladını itrib. AYB-ni Stalin dövründən bəri dəyişməyən durğun və ölügün bir təşkilat kimi qələmə vermək en azı övladlarını məmləkətimizin azadlığı uğrunda itirən yazılıçımıza hörmətsizlikdir!".

Əladır. Bir ata sözündə deyilən kimi, dədəmizi öldürdük ki, goruna and içək. Repressiyanın Çingiz müəllimə belə xeyri olubdur. O cümlədən, Sabir Əhmədinin oğlu Qarabağda ona görə ölüb ki, Anarın oğlu səfir getsin, Fikret Qoca da oğluna ev alsın.

Rusiyada bu tipli humanitar siyaset lap çıxəklənibdir. Orda bir nəfer dövlət tehlükəsizlik xidmətinin - "FSB"nin binasının qapısını yandırmışdı. Həmin binada vaxtile NKVD oturub, millətə zülm edib. İndi prokuror həmin qapını yandıran gənəcə hökm oxuyanda deyib: "Bu binada 30-cu illərdə görkəmli mədəniyyət xadimleri hebsə saxlandığı üçün bina, həmçinin onun qapısı tarixi-mədəni önem daşıyır".

İndi biz AYB-ye də Mikayıl Müşfiqi, Hüseyn Cavidi, Əhməd Cavadı və başqalarını ölümə göndərən, şərləyen təşkilat olaraq hörmət bəsləməliyik. Tarixdən axı. Allah Qorbaçovun evini yıxsın, gərək SSRİ də yerində qalaydı. Hamisini o Raisa eledi.

Qayıdaq amnistiya aktına. Əger bu amnistiya humanizmdir, o zaman mənim bu cızmaqaram da Hüqonun "Səfillər" romanıdır. Sadəcə, türmələrde yer qalmamışdı! Eله azadlığa çıxacaq 3 min nəfer də həmin ölçüyə uyğundur. İnanırsınızsa, Ədliyyə Nazirliyinin rəsmi dustaqları statistikasına baxın: 2014-cü ildə 18 min dustaqlı, 2016-cı ildə 24 min! İki ildə dustaqlı sayı 6 min nəfer artıb! (Hələ rəqəmin bundan çox olmasına şübhələr var). Nə qədər türmə tiksələr də, beş nəfərlək yerə on adam bassalar da hamı siğışdırı.

Bundan başqa, indi "hər evə bir polis, bir ictimai nəzarətçi" siyaseti yeridilir. Günaşırı yüzlərle polis və mülki işçi qəbul edilir. Nəticədə evlərimiz özü balaca türmə olacaq, hər evin polisi öz ailəsinə nəzarət edəcək. Bir dustağı hökumətin türmədə saxlama xərci gündəlik 10 manatdır. Bu pulları yığışdır aile "nadzorlarına" versən, daha ucuz başa gelir.

Deputatxanada amnistiya müzakirə edilərkən yapış yoldaşlardan Səyavuş Novruzov daimi ampliasında çıxış edib, yene it ilində bir neçə ay hakimiyətdə olmuş bədbəxt cəbhəçiləri qınayıb. Sitat: "O zaman ən təhlükeli cinayətkarları azadlığa buraxmışdır. Adını da qoymuşdular ki, guya gedib Qarabağda cəbhədə döyüşəcəklər. Amma belə olmadı, böyük əksəriyyəti yenidən cinayətə yol verdilər". Məncə, bu bir qədər yanlış qurdalamadır, hətta təxribat xarakterlidir. Çünkü həmin cinayətkarlar doğrudan da döyüşmək yerine çoxu Suret Hüseynova qoşulmuşdu və elə YAP-in hakimiyətə gəlməsinə böyük yardım etmişdilər. Sözümüz canı odur ki, o "humanizm" olmasayı bəlkə indi Səyavuş müəllim hardasa yene güləş müəllimi id, təşər uşaqların qulağını sındırırdı.

Adam oturduğu budağı kəsməz. AYB-ye baxın da bə! Gör oturduqları budağı necə öpüb-oxşayırlar, çalışıclar isti qalsın, şaxta vurmasın.

Vyana görüşü sülh ritorikasını təzəden gündəmə getirir. Ümidlər indi də prezidentləri iyun ayına nəzərdə tutulan görüşünə bağlanıb. Ancaq ayndır ki, Dağlıq Qarabağ məsələsində çoxdan gözlənilen və böyük mühərbiəni engelleylemək ciddi irəliləyiş müstəsna olaraq işgalçi Ermənistandan və onun əsas dayağı Rusiyanın asılıdır.

İrəvan və Moskva münaqişə etrafında yeni situasiyanı nezəre alıb nəhayət, konfliktin dinc həlli ni daldanın çıxaracaqmı? Hələ ki söyləmək çatdırır - bu yönədə pozitiv fikirlər da, pessimizm da kifayət qədərdir.

O üzdən ərazisinin 20%-i işğal altında olan Azərbaycanın silahı əldə möhkəm tutması və hərbi qüdrətinə daha da artırmaq barədə düşünməsi normal və təbidi. Ermənistandan vəzivətyin fəqindər və nəsə eləməyə, Azərbaycanın daha güclü antiterrör əməliyyatı qarşısında "kontur-təbirlər" görməyə çalışır.

Bu arada 300-ə yaxın Donbas separatçısının Qarabağa göndərilmək üçün QRU-nun (*Rusiya hərbi keşfiyyat qurumu-red.*) bazasında təlim keçdiyi haqda xəber yayılıb. İnformasiyanı öz Facebook səhifəsində ukraynalı deputat Dmitri Timçuk paylaşıb. Onun sözlərinə görə, Donetskdən Rusiyanın Sankt-Peterburqdakı bazasına yerli əhalidən təşkil olunmuş 300 nəfer döyüşən göndərilib.

"Döyüşçülerin geyimində iki ləntli tünd yaşıl bayraq var və bu bayrağın üstündə erməni dilində söz yazılıb. Döyüşçüler arasında yayılan məlumatə görə, bu komanda Rusiya Baş Keşfiyyat İdarəsinin bazasında təlim keçəcək. Daha sonra onlar Dağlıq Qarabağdakı döyüşlərdə iştirak edəcək. Bu komandanın daşınması 23 və 55 taktiki işarəli "Ural" avtomobiləri ilə həyata keçirilir" - Timçik yazıb.

Eyni gündə isə Ermənistən prezidenti Serj Sərkianın türmədən buraxıldığı qatı cinayətkarları Qarabağa yollaması haqda informasiya yayılıb. Belə ki, erməni sayının yazdığını görə, Sərkisanın fərmanı ilə 8 cinayətkar əvv olunub və həbsxanadan Qarabağa göndərilib. Məlumatə görə, İrvandakı "Vardəşen" hebsxanasının bir qrup mehbəsu Sərkisanın müraciət edərək əvv olunmalarını xahiş edib və azadlığa buraxılacaqları halda Qarabağda hərbi xidmət gedəcəklərini bildiriblər. Onların bu arzusuna əməl edilib.

Beləcə nizamı ordusuna çəğirişçi və peşəkar hərbi tapa bilməyən işgalçi ölkənin rəhbərliyi ümidi kriminal elementlərə, bəzi əreb ölkələrdəki (Livan) terrorçulara (ASALA, PKK) və Rusiyanın hazırladığı separatçılara bağlayıb. Ancaq çətin ki, bu, onu gözləyən labüb və ağır hərbi məğlubiyyətdən siyortalaya bilin. Çünkü Azərbaycan getdikcə daha da taqədən düşən Ermənistən təkə hərbi cəhatdən yox, başqa parametrlər üzrə da qat-qat üstündür.

"Azərbaycan Ermənistənə son savaşda gücünün yalnız bir hissəsinə göstərib". Bunu Rusiya mediasına açıqlamasında israilli politoloq Avraam Şmuleviç söyləyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan hər şeyi ilə Ermənistən üstəleyir: "Qarabağdakı son hadisələr təkə Cənubi Qafqaz

Düşmen Qarabağa terrororgu və kriminal ünsürləri yığır - işgalinin son silahı

"Azərbaycan isə Ermənistənə gücünə hələ yalnız bir hissəsinə göstərib" - israilli analitik; İrəvan üçün daha iki bəd xəbər var...

çərçivəsində vacib deyil. Bu proses yeni dünya mühərbiəsinin başlanmasından önce qlobal miqyaslı nəticələrə səbəb ola bilər. Ermənistən məqsədi status-kvonu qorumaqdır. Onlar Azərbaycanın 20% ərazisini tutaraq, oradan azərbaycanlıları qubul və faktiki olaraq bu torpaqları Ermenistana birləşdiriblər. Aydırkı ki, yeni qənimətlər onlarla razılaşdırı.

Poliitoğun sözlərinə görə, Bakı anlayır ki, situasiya Azərbaycanın da eleyhinədir: "Bakıda başa düşürlər ki, zaman onların eleyhine işləyir. Azərbaycan görür ki, beynəlxalq aləmdə Ermənistən sözde təməhəd edərək, bu torpaqların azərbaycanlıları aid olduğunu tanıyırlar, amma ərazi-lərin qaytarılması üçün eməldə heç bir şey edilmir. Krimin Rusiya tərəfindən işğal edildiyi zaman dünyasının necə reaksiya verdiyi-ne və Qarabağın Ermənistən tərəfindən işğal edilən zaman hanı münasibət göstəriyinə diqqət edin. Tam fərqli yanaşma idi.

Ona görə də Azərbaycan çalışır ki, dünya birliliyinin Ermənistənə təzyiq etməsinə şərait yaratınsın. Biz biliyik ki, son döyüş yalnız nümayiş xarakteri daşıyır. Azərbaycan burada nə yeni silahlarını, nə aviasiyasını tam göstərdi. Bilinen odur ki, Bakı bu sahədə Ermənistənən çok üstəleyir".

Yeri gəlməkən, Azərbaycanın əsas silah təchizatçılarından biri İsraildir. Bakı yəhudi dövləti ilə xüsusi de son illər hərbi və hərbi texniki sahədə çox siz əlaqələr qurub. Faktiki surətdə İsrail

ildən Rusiyadan aldığı silah-sursat həcmində, təxminən 5 milyard dollarlıq silah alıb. Bundan da önəmlisi isə, regional supergüclərdən biri kimi İsrailin Azərbaycanın haqqını, ərazi bütövülüyümüzü kifayət qədər prinsipiellərlə müdafiə eləməsidir.

Son olaraq İsrailin Azərbaycandakı səfiri bu mövqeyi ortaya qoyma. Dünən isə melumat keçdi ki, **Azərbaycanın İsraildəki əsas lobbyisti olan sabiq xariçi işlər naziri Avidqor Liberman** ölkənin müdafiə naziri postunu tuta bilər. Belə olarsa, iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq daha yüksək səviyyəyə qalxa-caq. Demək, mümkün Qarabağ savaşı öncəsi Azərbaycan hərbi qüdrətini daha da artırıb iləbiləcək.

"İsrailin müdafiə naziri postuna Libermanın getirilməsi Azərbaycan-İsrail əlaqələrinin həm siyasi, həm də hərbi planda güclənməsinə tekan olacaq". Bu barədə Şmuleviç Day.az portalına məsələdən qoyma. Onun sözlərinə görə, Liberman Azərbaycanın ciyəyyətində müsbət imiclə tanınır. "O, çox yaxşı əlaqələrə malikdir, Qafqaz regionunda situasiyadan yaxşı başı çıxır, Azərbaycanla six əlaqələr üçün prinsipial mövqədən çıxış edir" - politoloq vurgulayıb. Şmuleviç görə, Liberman müdafiə naziri postu tutduqdan sonra Azərbaycanla İsrail silah-sursatının verilməsi böyük ehtimalla artacaq.

Bu isə təkə Ermənistəni deyil, onun müttəfiqi Rusiyani da narahat edir. Moskvadan etibarlı və sərfli silah alıcısı kimi Azərbaycanın zəfer yürüşünü dayandırıb iləbiləcək. Ermənistən kriminal ünsürlərlə, terrorçu və gelme separatçılarla Azərbaycanın zəfer yürüşünü dayandırıb iləbiləcək. Ermənistən kriminal ünsürlərlə, terrorçu və gelme separatçılarla Azərbaycanın zəfer yürüşünü dayandırıb iləbiləcək.

Son baş verenlər və gözlənilər təbii ki, Ermənistəni hamid vəzifələrde yox, əsas silah-sursatın bir səbəbi də budur - silah ticarətində İsrailin Rusiyani sixşdırda bilmesi. **Rusiya hərbi-senayesini kurasiya edən, baş nazırın müavini Dmitri Rəqozinin** son Bakı səfəri istisna deyil ki, həm də bu amillə bağlı olub. Söhbət həmçinin, Bakı-Tel-Əvvil əlaqələrinin dərinleşməsi ilə Rusiyanın Azərbaycana təsir imkanlarının azalması perspektivindən gedir.

Son baş verenlər və gözlənilər təbii ki, Ermənistəni hamid vəzifələrde yox, əsas silah-sursatın bir səbəbi də budur - silah ticarətində İsrailin Rusiyani sixşdırda bilmesi. **Rusiya hərbi-senayesini kurasiya edən, baş nazırın müavini Dmitri Rəqozinin** son Bakı səfəri istisna deyil ki, həm də bu amillə bağlı olub. Söhbət həmçinin, Bakı-Tel-Əvvil əlaqələrinin dərinleşməsi ilə Rusiyanın Azərbaycana təsir imkanlarının azalması perspektivindən gedir.

Son baş verenlər və gözlənilər təbii ki, Ermənistəni hamid vəzifələrde yox, əsas silah-sursatın bir səbəbi də budur - silah ticarətində İsrailin Rusiyani sixşdırda bilmesi. **Rusiya hərbi-senayesini kurasiya edən, baş nazırın müavini Dmitri Rəqozinin** son Bakı səfəri istisna deyil ki, həm də bu amillə bağlı olub. Söhbət həmçinin, Bakı-Tel-Əvvil əlaqələrinin dərinleşməsi ilə Rusiyanın Azərbaycana təsir imkanlarının azalması perspektivindən gedir.

□ Siyaset Şəhəsi

Amerikanın son 10 ildə Azərbaycana 20 milyon dollar hərbi yardım ayırması barədə yayılan xəbərlərin ətrafında müzakirələr qızışır. Ən çox bu yardımın hərbi-dəniz qüvvələrinə sərf olunması müzakirə obyektidir. Belə iddialar var ki, rəsmi Vaşington Azərbaycanın Xəzərdə güclənməsində maraqlı olduğu üçün hərbi yardımını bu istiqamətə yönəldib. Yayılan xəbərlərin ardına bir həqiqət də ortaya çıxdı ki, Amerikanın Xəzər hövzəsindəki tək dostu Azərbaycandır. Ölkəmizə bu qədər önəm verilməsi də müzakirə edilən məsələlərdən biridir.

Qərbin əsas vəzifesi "Qazprom" u Rusiya bazarında strateji tədarükçündən adı tədarükçüye çevirməkdir. Bu yönde siyaset xüsusiən Krim-Donbas hadisələrindən sonra intensivləşib. Azərbaycan da bu prosesin iştirakçı olduğu üçün ölkəmizə önem verilir. ABŞ Xə-

Şahin bəy Azərbaycanın Qərb meylli siyaset yürütməsinin da bu məsələyə təsiri olduğunu söylədi: "ABŞ-in, eləcə də Avropa Birliyinin digər maraq istiqaməti isə Azərbaycanın Qərbyönüli siyaset aparmasından ibarətdir. Vaşington Azərbaycanın avroatlantik integrasiya kursu yeritməsini is-

Post-Davudoğlu dönemi ve Azərbaycan

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Türkiyə daxili siyasi sistemi və sabitliyi növbəti sınaqla üz-üzədir. Sabah AKP-nin qurultayında baş nazir Əhməd Davudoğlunu partiya sədri qismində digər bir şəxs əvəzleyəcək və bununla da ölkədə yeni baş nazırın dönəmi başlayacaq.

Davudoğlunun xələfi faktiki surətdə bəllidir. Onun öz sələfi kimi güclü siyasi fiqur olmayacağı da məlum. Yeni baş nazırın olduqca mürəkkəb bir döndəmdə keçən Türkiyə üçün nə dərəcədə uğurlu olacağını isə zaman göstərəcək.

Təzə baş bakan yeni hökumət qurmaqdə çətinlik çəkməyəcək, cünti parlamentdə APK-ci deputatlar yetərli səs coxluğuna malikdir. Demək, ölkə ötən ilki kimi hökumət krizi yaşamayacaq ki, bu da dar macalda heç də az önem kəsb etmərir.

Qardaş ölkədə baş nazir dəyişikliyini zəruri edən səbəblərə gəlince, əksər təhlilçilər bunu həm də prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın konstitusiya dəyişikliyi planı ilə əlaqələndirirlər. Məlumudur ki, Ərdoğan indiki səlahiyyətləri ilə parlamentli respublika olan Türkiyənin prezident postuna bir növ "sığmir" və presidente respublikanın prezidenti olmaq arzusundadır. Davudoğlu isə deyilənlərə görə, bu yönde ona mane yarada biləcək fiqurlardan idi.

Ancaq indiki prezident istəyinə nail olacaqmı, Türkiyə toplumu uzun on illərin sınağından çıxmış, həm də uğurla sınaqdan çıxmış mövcud siyasi idarəcilik sisteminin dəyişməsinə necə, səs verəcəkmi, ən önemlisi, yənə Ərdoğanı dəstəkləyəcəkmi, ona "Yola davam et!" deyəcəkmi? Bəs prosesin özü qəliz bir döndəmdə Türkiyə daxilində lüzumsuz siyasi silkələnmə yaratmayacaq ki?

Söyləmək çətindir. Bir şey dəqiqdır ki, güclü xarizmatik lider kimi indiki Türkiye prezidentinin bele bir hədəfi həm ölkə daxilində, həm də və ələlxüs, Qərbdə tənqidlə qarşılanır, prezident Ərdoğanın avtoritarizmə meylliliyi kimi qiymətləndirilir. Cünti demokratik dünya konstitusiyanın bir şəxsin hakimiyət maraqlarına uyğunlaşdırılmasına həmişə pis baxıb və bunu şəxsiyyətə pərəstiş mühitinin güclənməsinə aparan yol kimi qəbul edib.

Adekvat surətdə siyasetçinin özünü konstitusiyaya uyğunlaşdırması həmişə alqışlanıb, cünti demokratik rejimlərdə hakimiyətlər, hökumətlər, prezidentlər geldi-gedər, konstitusiya isə qalandır. Konstitusiyaya dəyişiklik lazımsa belə, bu, hüquqi dövlətdə yalnız hakim qüvvənin marağında olmayan dəyişiklik ola bilər. Yəni mətiqlə Türkiyə prezidentli idarəcilik gərəkdirse, o zaman yeni konstitusiya dəyişikliyi Ərdoğandan sonrakı prezidente şamil oluna bilər.

Şəksiz ki, son sözü Türkiyə elektoratı deyəcək və onun rəyi də hamı üçün, o cümlədən Qərb dünyası üçün mötəbər olacaq. Türkiyədə isə nə yaxşı ki, seçkilərə hıyıl qatılmır. Qardaş ölkədə proseslərin legitim, konstitusyon məcrada cərəyan etməsi isə Azərbaycan üçün də çox mühümdür. Zira, Türkiyənin güclənməsi Azərbaycanın güclənməsi, Allah ələməmiş bürəməsi, Azərbaycanın bürəməsidir.

Qardaş ölkənin güc-qüdrəti isə bilavasitə onun daxili siyasi sisteminin demokratikliyindən, hakimiyət qollarının legitimliyi və ordu amilindən, bütün bunların yekunu kimi də daxili sabitlikdən qaynaqlanır. Önəmlı olan bu. Yerdə qalanlar ikinci, üçüncü dərəcəlidir.

Arzu edək ki, AKP-nin 22 may qurultayından sonra da konkret şəxslər və siyasi lərdən daha çox, Türkiyəmiz və Türkiyə toplumu, bir də Azərbaycan uduşda olsun.

Amerikanın Xəzərdəki tək dostu...

Ölkəmizə bu qədər önəm verilməsinin səbəbi nədir; 20 milyon dollarlıq hərbi yardımla bağlı müzakirələr qızışır; **Şahin Cəfərli:** "ABŞ-in əsas marağı..."

Politoloq Şahin Cəfərli Amerikanın Xəzərdə ən çox önəm verdiyi ölkənin Azərbaycan olmasına belə aydınlaşdırıldı: "ABŞ-in Xəzərdə təhlükəsizlik məsələsinə və bu kontekstdə Azərbaycanla əməkdaşlığı önem vermesi ən əvvəl enerji məsələsi ilə əlaqədardır. Vaşington Xəzər hövzəsinin və Orta Asiyanın enerji ehtiyatlarının Avropana nəqlində maraqlıdır. SSRİ-nin dağılmışından bu yana bu siyaset dəyişməyib və məqsədyönlü şəkildə davam etdirilir. Təsadüfi deyil ki, ABŞ hazırda Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşmasına da çox feal dəstək verir. ABŞ-in əsas marağı ondan ibarətdir ki, Avropanın enerji sahəsində Rusiyadan asılılığı aradan qaldırılsın. Bu məqsədə mənbələrin müxtəlifləşdiril-

məsi zəruridir. Mənbələrdən biri də məhz Azərbaycan və Xəzər hövzəsidir. İlk mərhələdə Azərbaycan qazı TANAP-TAP boru kəmərləri sistemi ilə Avropaya çıxarıla-caq. Bu kəmərlə Avropaya nəql olunacaq təbii qazın həcmi elə də böyük olmaya-caq. Lakin hazırlı mərhələdə ənənəvi olan məsələ həcm yox, nəql infrastrukturunun qurulmasıdır. Geləcəkdə Türkmənistan qazının da bu xətələ Avropa bazarına çıxarılması nəzərdə tutulub. Bunun nəticəsində Xəzər hövzəsinin Avropaya nəql olunacaq qazın həcmi xeyli artacaq və "Qazprom"un Avropadakı mövqelərinə ağır zərbə endiriləcək".

Politoloq ABŞ-in Xəzəri hərbiləşdirməkən bağlı iddialara da münasibət bildirdi:

zərin hərbiləşdirilməsində təyir. Hazırlı mərhələdə Azərbaycan qəti strateji seçim etməsə belə, Qərb ən azı maraqlıdır ki, ölkəmiz Rusyanın integrasiya layihələrində yer almaz. Bu səbəbə, önmüzdəki döndəmə rəsmi Bakı ilə aktiv dialoq davam edəcək".

□ Cavanşir ABBASLI

Rusiya ilə Türkiyə arasında "buz" əriyir

Əhməd Davudoğlunun gedisi Rusiyani dərhal hərəkətə gətirib

Əhməd Davudoğlunun Türkiyənin baş naziri vəzifəsindən istefasından cəmi iki gün sonra Rusiya Türkiyəyə rəsmi nümayəndə heyəti göndərmək qərarı verdi. Bu, iki ölkə arasındakı "buzun" Davudoğlu olması kimi iddialara da yol açıb. Maraqlıdır, məlum hadisə iki ölkə arasında "buzların əriməsi" sayla bilərmi?

Politoloq Natiq Miri hədiyyətini təbiiyətə əlaqələr qurmaq istəmirdilər. Davudoğlunun gedisi Rusiyanın arzularından birinin həyata keçməsi dir və Moskva bu gedişdən dərhal sonra nümayiş etdirdi ki, münasibətləri düzəltməyə hazırlır, manələrdən biri aradan qalxmış sayla bilər".

Politoloqun sözlərinə görə, ikinci amil Suriyadakı proseslərin dalana dırənmesi, ABŞ-la Rusiya arasında atəşkəsə bağlı razılığa rəğmən bu atəşkəsi əldə etməyin mümkün olmamasıdır: "Rusiya Suriyadan öz qoşunlarını çıxarmaqla bağlı qərar vermiş olsa da qoşunlarını yenidən Suriyaya qaytarmaq məcburiyyətində qaldı və proseslər getdikcə Rusiyani Suriya bataqlığına çəkir. ABŞ-in rəhbərlik etdiyi koalisyonun "b" planı həyata keçmək üzərində. Bu da təbii ki, Rusiyani narahat edir. "B" planı ondan ibarətdir ki, birinci növbədə ABŞ və müttəfiqləri Suriya müxali-

fətinə retəl silahlar verəcək. Bu isə Rusiya təyyarerələrinin və hərbçilərinin ciddi itkilərlə üz-üzə qalması demək olacaq. Türkiyənin bu prosesin içinde həlledici faktorlardan biri olmasına artıq Rusiya qəbul etmiş durumdadır. Ona görə də Türkiyə ilə münasibətləri tənzimləmək Moskva üçün zərurətə çevrilib".

Həmsəhətimiz fikrincə, üçüncü amil Rusiyani Avropanın enerji bazarsından tamamilə sıxışdırıb çıxarmaq prosesinin getməsinin ortaya çıxardığı reallığıdır: "Türkiyə üzərində bilirsınız ki, bir Türk

axını projesi var idi. Rusya-Türkiyə münasibətləri korlandığı üçün bu proje arxive göndərildi. İndi Rusiyaya bu projenin həyata keçməsi lazımdır. Eyni zamanda paralel olaraq bu gün Dağlıq Qarabağ problemi yönündə artıq həll planı ortaya çıxməqdadır ki, bu məsələdə Rusiya Türkəni gözardı edə bilməz. Ona görə də bütün bu məsələlər toplusu Rusiyani Türkiyə ilə münasibətləri düzəltməyə vadər edir. Artıq Rusiya münasibətləri düzəltmək istiqamətinə ilk addımını atıb".

□ Eltibar SEYİDAĞA

Bu ilin 18 may tarixində Bakıda Azərbaycan-Avropa İttifaqı Biznes Forumu keçirildi. Forumda Azərbaycan müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən 300-dən çox sahibkar, Avropa İttifaqı işe 70-dən çox iş adamı təmsil etdi. Tədbirdə çıxış edən iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev bildirib ki, ötən il Avropa İttifaqı ilə ticarət dövriyyəsi digər ölkələrlə birləşdə müqayisədə daha böyük olub. Nazir həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycanın xarici ticarətinin 47.5 faizi məhz Avropa İttifaqı ölkələrinin payına düşüb:

"Bu ilin 1-ci rübüünün göstəricisinə görə bu rəqəm 43 faizdir. Son 10 ildə cəlb edilmiş investisiyanın həcmi 20 milyard dollar olub."

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ölkələri ilə iqtisadi əlaqələri göründüyü kimi yüksələn xətle inkişaf edir. Bəs bu ölkələrlə siyasi əlaqələrimiz necədir?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a ADA universitetinin professoru, ekspert Elmar Sultanov danışmış. Bildirib ki, Azərbaycanın Avropa Şurasına üzv olmasının, Avropa dövlətləri ilə dostluq münasibətlərimizə müyyən mənada müsbət təsiri olur:

"Hesab edirəm ki, Avropa dövlətləri ilə siyasi əlaqələrimizdə uğurları şərtləndirirən

Avropa ilə iqtisadi münasibətlərimiz genişlənir, bəs siyasi?

Ekspert bildirir ki, siyasi-diplomatik əlaqələr də getdikcə normallaşır

Azadlıq Radiosu (RI)

əhəmiyyətli məqam Avropa Şurasına üzv olmayırmış oldu. Eyni zamanda Azərbaycanın siyasi əlaqələrimizin genişlənməsi ve inkişafında enerji layihələrinin də mühüm rolü var. Xüsusi də bura Şahdəniz Mərhəle 2 və Cənub Qaz Dəhlizli layihələrinin adı etmək olar. İqtisadi baxımdan deyərdim ki, Avropa ilə birbaşa olaraq çox da ciddi münasibətlərimiz yoxdur. Yalnız İtaliyanın fo-

cariqli şəxslərdir. Bunun da təsiri böyükdür. Avropa ölkələri ilə siyasi əlaqələrimizin genişlənməsi və inkişafında enerji layihələrinin də mühüm rolü var. Xüsusi də bura Şahdəniz Mərhəle 2 və Cənub Qaz Dəhlizli layihələrinin adı etmək olar. İqtisadi baxımdan deyərdim ki, Avropa ilə birbaşa olaraq çox da ciddi münasibətlərimiz yoxdur. Yalnız İtaliyanın fo-

nunda bunu müəyyən qədər müşahidə etmək mümkündür. Məlum olduğu kimi neftin çıxış limanı əsasən İtaliya limanlarıdır.

Ekspert bildirib ki, "Şəhər Tərəfdəşlığı" kimi proqramların büdcəsi kifayət qədər kiçikdir:

"Bunların mühit əhəmiyyəti var. Ancaq xüsusi məsələlərde siyasi dəstəyə çevrilmesi müşahidə olunmur. Eyni zamanda bu proqramlar daxilində ölkələrin geniş miqyasda ticaret dövriyyəsi də yoxdur. Bunlar Avropanın ve qonşu ölkələrin aid olmadığı, lakin ortaya atılan proqramlardır. Fundamental mənəda bu proqramlar siyasi baxımdan heç nə ifadə etmədilər. O cümlədən Azərbaycana da bu kimi proqramların heç bir xeyri olmadı".

E.Sultanov hesab edir ki, hazırda Avropa ölkələri ilə Azərbaycanın siyasi münasibətləri stabilidir: "Hər hansı tərəf strateji mənəda münasibətləri nə pisləşdirmək, nə de yaxşılaşdırmaq niyyətində deyil. Buna görə de Avropa ilə hazırlı siyasi münasibətlərimiz stabil və deyərdim ki, çox da mənali olmayaraq qalmaqdadır. Lakin yuxarıda da qeyd etdiyim kimi en böyük deyişikliklər Cənub Qaz Dəhlizli layihəsinin yaratdığı siyasi situasiyalar olacaq".

□ Əli RAIS

kimi daxil olması onu göstərir ki, hökumətin özü manatın keşkin möhkəmlənməsində maraqlı deyil. Bu, həm fiskal baxımdan sərfli deyil, həm növbəti dövrlər üçün idarəolunmaz şərait yarada bilər. Bu baxımdan da qeyd etmək lazımdır ki, hazırda hökumət mümkün variantlardan, metodlardan istifadə edərək manatın sabitiyi istiqamətində sey göstərməkdədir. Qısa müddətə manatın neftdən asılılığını, resurs asılılığını aradan qaldırmak mümkün deyil. Əger islahatlar uğurla davam etdirilərsə, təbii ki, təxminən beş ilən sonra artıq zaman-zaman manatın məzənnəsinin neftdən asılı olmadığını, o cümlədən Azərbaycan iqtisadiyyatının, dövlət bütçəsinin, ixracın neftdən asılı olmadığını müşahidə edə bilərik".

Ekspert Fikret Yusifov isə qeyd edib ki, manatın ikinci devalvasiyası onun "üzən məzənnə"yə keçməsi ilə nəticələnib: "Əgər manat keçən ilin fevral ayının 21-də "üzən məzənnə"yə keçirilsəydi, onun həmən ilin dekabr ayının 21-dəki ikinci keşkin devalvasiyası baş vermezdi. Ətən müddət ərzində biz bu fikirləri mətbuat sahifələrində defələrlə səsləndirmişik. Lakin Mərkəzi Bank bunu etmədi. İkinci devalvasiyadan sonra manatın məzənnəsi ətrafında yaranmış psixoloji durumun tədricən sabitləşməsinə gətirib çıxara bildi. Bu gün manat keçən ilin dekabr ayının 21-dən sonra ilk dəfə olaraq psixoloji həddi adlayaraq 1 dollar üçün 1 manat 49 qəpik səviyyəsinə enib. Ölək iqtisadiyyatının real sektorunun qalxımı istiqamətində hökumətin atlığı addımları, neftin dünya bazarlarında qiymətlərinin yüksələrək müyyən bir səviyyədə sabitləşə bilməsi, deməyə əsas verir ki, manatın məzənnəsi bundan sonra ən azı bu ilin sonuna qədər sabit qalacaq".

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov mətbuatı açıq-

Manatın "üzən məzənnə"yə keçidindən beş ay ötdü

Ekspertlər bildirirlər ki, bu müddətdə manat neftin qiymətindən asılılıqdan qurtula bilmədi, həmçinin hələ də inzibati metodla sabit saxlanılır...

Milli valyuta olan manatın ikinci devalvasiyasından beş ay keçir. Beş ayın əsas yekunu ondan ibarətdir ki, "üzən məzənnəyə" keçən manat hələ də öz yerini tapa bilməyib. Üstəlik, hökumətin inzibati yolla manatı dəyərdən düşməkdən xilas etməsi uğurlu olmayan yol kimi qiymətləndirilir. Ekspertlər qeyd edirlər ki, bu müddət ərzində manatın neftin qiymətindən asılılığını azaltmaq mümkün olmayıb. əksinə, atılan inzibati addımlar manata növbəti təhlükələr yaradır.

Ekspert Rəşad Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, manat bu müddətdə neftdən asılılıqdan qurtula bilməyib: "Əslində manatın neftdən asılılıqdan qurtula bilmədi, bu xəyallara düşmək doğru deyil. Çünkü Azərbaycan iqtisadiyyatı uzunmüddətli dövrdə neft iqtisadiyyatı olub və ölkə iqtisadiyyatı neftdən tamamilə asılı olub. Heç bir metodla, heç bir iqtisadi alətlə qısa müddətə islahatın nəticəsini bilmək, müyyən etmək, neftdən asılılığı aradan qaldırmak mümkün deyil. Hazırda qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı müyyən is-

lahatlar meylinin olduğu hiss olunmaqdadır, davam edir. Nefit qiyməti yüksələrən, islahatlar dayanmasına, bu, zaman tələb edən məsələdir. Manatın məzənnəsinin neftdən asılılığının aradan qaldırılması qısa müddətə birmənali şəkildə mümkün deyil. Hazırda müyyən sabitlik var. Bu sabitlik yene de Mərkəzi Bankın inzibati metodlarla formalasdırıldı, eyni zamanda sürətlə gedən dollarlaşmanın sonradan əks dollarlaşma prosesinə çevrilmesinin nəticəsidir. Hazırda iqtisadiyyat kəskin aşağı düşüb, bu baxımdan idxlə azalıb. Bu, xarici val-

yutaya tələbi aşağı salır. Digər tərəfdən, əhalinin, biznesin gəliri kifayət qədər aşağı düşüb. Bu, məcbur edir ki, insanlar əvvəlki dövrlərde topladığı yiğimləri xərcəsinlər. Yiğimlər də təbii ki, xarici valyutadadır. Bu kimi halalar cəmlişib bazara təklif olunan valyutanın höcməni artırır. Neftin bahalaşmasından yaranan psixoloji təzyiq də var. Teklifin artması nəticəsində manatın məzənnəsi nisbətən möhkəmlənib. Tələb əslində kifayət qədər aşağıdır. Amma bir məsələyə də diqqət etmek lazımdır ki, hazırda Mərkəzi Bankın aprel ayının 26-dan valyuta hərraclarına alici

Akif Çovdarov xəstə adı ilə azad olunur?

Əliqanlı MTN generalı azadlığa çıxməgin "klassik yolu"ndan yararlanmaq istəyir

saylı Baki İştintaq

1 Təcridxanasında saxlanılan, ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin həbsdə olan sabiq rəisi, general-major Akif Çovdarovun səhhəti pisləşib. İddia olunur ki, bir müddət əvvəl A.Çovdarovun səhhətində qəfil problem yaramıb və o, özünü pis hiss edib. Bununla bağlı Baş Prokurorluğunə müraciət edilərək generalın tibbi müayinədən keçirilməsi üçün komissiyanın yaradılmasına icazə istənilib. Müraciətdən sonra A.Çovdarov həkim komissiyası tərəfindən müayinə olunub və onun ürəyində ciddi problem aşkarlanıb. Məlumatla görə, A.Çovdarov tibbi müayinədən keçiriləndən sonra facili 1 sayılı Baki İştintaq Təcridxanasının tibb məntəqəsinə köçürülüb. Hazırda o, tibb məntəqəsində həkim nəzarətində saxlanılır. Trend.az-in xəberinə görə A.Çovdarov Ədliyyə Nazirliyinin Müəllica Müəssisəsinə köçürülməkdən imtina edib.

A.Çovdarov
Akif Çovdarov

A.Çovdarov xəstə adı ilə ona verilecek cəzadan azad ediləcəyi haqda da məlumatlar dolaşmaqdadır. Bildirilir ki, əli qana batmış odioz MTN generalı həbsdən xəstə adı ilə qurtulmaq yolunu tutub. A.Çovdarov ona elan edilmiş ittihamların çox ciddi səbüt-dəli bazasının olmasına fərqindədir. Odur ki, ittihamlarından yaxa qurtarmayacağı, real cəza alacağını da təxmin edir. Bilmər ki, ona elan edilmiş ittihamlar üzrə až 15 il azadlıqlıdan məhrumetmə cəzasına məhkum olunacaq. Bu halda cəzadan yaxa qurtarmağın yeganə yolu xəstəliklə əlaqədar azad edilməkdədir. A.Çovdarovun hazırlı xəstələnməsi həmin planın tərkib hissəsi ola bilər...

Xatırladaq ki, A.Çovdarov 2015-ci il noyabrın 14-də həbs olunub. 2015-ci il noyabrın 15-də Səbəylə rayon Məhəkəmənin qərarı ilə A.Çovdarov barəsində 3 ay müddətində həbs qətimkan tədbiri seçilib. Bu ilin fevral ayında isə A.Çovdarovun barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri 4 ay müddətində artırılıb. A.Çovdarova qarşı Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-işlaf), bu Məcəllənin 308.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş əməller ağır nəticələrə səbəb olduğunu və ya sekinin (referendumun) nəticələrinə təsir məqsədilə töredildikdə), 311.3.1 (Rüşvet alma (passiv rüşvətxorluq), qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya müteşəkkil dəstə tərəfdən), 311.3.2 (Rüşvet alma (passiv rüşvətxorluq) təkrar töredildikdə), 311.3.3 (Rüşvet alma (passiv rüşvətxorluq) külli miqdarda töredildikdə), 311.3.4 (Rüşvet alma (passiv rüşvətxorluq) hədə-qorxu tətbiq olunmaqla töredildikdə) və 145.3-cü (qanunsuz azadlıqlan məhrum etmə, iki və ya daha çox şəxslə qarşı töredildikdə; təqsirkar şəxs üçün aşkar suretdə hamile vəziyyətində olan qadına qarşı töredildikdə; yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərindən töredildikdə; bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, müteşəkkil dəstə və ya cinayətkar birləşmələr (cinayətkar təşkilat) tərəfindən töredildikdə; zərərçəkmiş şəxsin həyatı və ya sağlamlığı üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmək tərəfdildikdə; silahdan, yaxud silah kimi istifadə edilən əşyalardan istifadə etmək tərəfdildikdə, bu əməller ehtiyatsızlıqlan zərərçəkmiş şəxsin ölümüne və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

□ E.HÜSEYNOV

der gərgilik mövcud idi. Ətən müddət ərzində emanətlərin yüz faiz şigortalanması, Mərkəzi Bankın maliyyə bazarlarına nəzarət funksiyalarının yeni yarıldılmış Nəzarət Palatasına vərilməsi və digər tədbirlər manatın məzənnəsi ətrafında yaranmış psixoloji durumun sabitləşməsinə bir tərəfdən zaman teləb olunurdu, digər tərəfdən bunun üçün adekvat addımların atılması ehtiyac var idi. Əslində real iqtisadi vəziyyət, ölkənin maliyyə durumu, dövriyyədə olan nağd manat küləsinin höcmə və başqa amillər inkinci devalvasiyadan sonra manatın məzənnəsində yaranmış ajiotaja heç bir əsas vermir. Lakin buna baxmayaraq, məzənnə ətrafında kifayət qə-

lama verək bildirib ki, manat ilin sonuna kimi sabit qalacaq. Baş bankın bununa ölkədə növbəti devalvasiyanın gözlemlənmədiyini diqqətə çatdırıb. Əksər iqtisadçılar isə bunun tam əksini düşünürler. Ekspertlər bildirirlər ki, manatla bağlı proqnozun bir ili əhatə etməsi mümkünüzdür. Həm de Mərkəzi Bankın hər proqnozundan sonra manatın məzənnəsinin dəyişməsini müşahidə olunub. Odur ki, bu proqnozun özünü doğruldub-doğrultma yacığı müyyənəşdirmək çox çətindir. Mərkəzi Bank isə inzibati olaraq prosesə təsir edir. Ekspertlər görə, manatın növbəti devalvasiyası bazarın hər hansı səviyyədə liberallaşmasından asılı olacaq. Əger Mərkəzi Bank inzibati resurslarını qoruyub saxlayacaqsa, o zaman məzənnəni indiki səviyyədə saxlamaq mümkün olacaq.

□ Röya RƏFIYEVƏ

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ABŞ, Rusiya və Fransa xarici siyaset idarələri başçıları və ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerinin iştirakı ilə baş tutan prezidentlərin Vyana görüşü Qarabağ nizamlanmasına kövrək ümidi yaradıb. Məhz kövrək ümidlər, cənubi hələlik yalmız atşəkə rejiminin möhkəmlənməsinə dair anlaşma əldə olunub. Belə bir anlaşmanın davamlı olması üçün problemin həllində real irəliləyiş vacibdir. Bundan ötrü isə öz növbəsində işgalçı Ermənistan zəbt elədiyi əraziləri boşaltmağa başlamalıdır.

Vyana görüşü Qarabağ danışqlarına dinamika getirilməsi kontekstində kövrək də olsa bir ümid yaradıb. Ancaq çox şey qarşısındaki 1 ay ərzində - prezidentlərin görüşünədək apanlaçaq müzakirələrdən, görünləcək hazırlıqlardan asılı olacaq. Münaqişəyə cəlb olunmuş tərəflərin hamısı artıq anlayır ki, sülh danışqları aprelədək olan axarda aparıla bilmez. Çünkü münaqişə etrafında situasiya indi başqadır. O üzən danişq xətrinə danişqlara, görüş xətrinə görüşlərə vaxt və enerji itirməyə dəymez. Belə vaxt və enerji heç qalmayıb da.

Bu üzən Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin iyun ayına planlaşdırılan budefəki görüşü məntiq etibarilə əvvəlklərdən keyfiyyətə ciddi şəkildə feqrənlənməlidir. Fərqli nəcəkmi, yoxsa həmsədr ölkələr də, Ermənistan da heç nə olmayıbmış kimi özlərini aparacaq, yene danışqların imitasiyası ilə məşğul olacaqlar? Ümumilikdə münaqişəni bunan sonra nə gözləyir, yeni müharibə ehtimalı təzəden gündəmə qayida bilərmi?

Mövzu ilə bağlı ekspert şəhərlərini davam etdiririk.

General: “Əmr verilsə İrəvanı da vurarıq”

“Azərbaycan Silahlı Qüvvələri uzaq mənzilli operativ-taktiki raketlərin əldə edilməsi üzərində işleyir”. Bu barədə “AzeriDefence” jurnalına məsahibəsində Raket və Artilleriya Qoşunlarının komandanı, general-major Zahid Hüseynov bildirib. General qeyd edib ki, Azərbaycan dövlətinin özünü qoruması üçün 200, 300, 500 km-ə qədər mənzilli operativ-taktiki raketləri olmalıdır.

“Düzdür, biz heç bir dövlət məhəribə elemək istəmirdik. Amma məşhur bir atalar sözü var “sülh üçün herba hazır olma-lısan”. Silah da məhz buna görə lazımdır. O ki qaldı düşmənin hansıa obyektini vurmağa, bu gün Azərbaycan ordusunun silahlanmasında olan silah sistemləri ermənilərin işgal altındakı ərazilərimizdə olan bütün hərbi obyektlərini dəqiqliklə vurmağa tam imkan verir. Düşmənin hər hansı obyektini nöqtə atışı ilə vura bilərik. Ali Baş Komandan əmr versə İrəvanı da vura bilərik”, - deyə general vurğulayıb.

Qarabağ

“Sülh danışqları daha 20 il davam edə bilmez” - analitikler

Rusiyalı təhlilçilərə görə, Vyana görüşündən sonra münaqişənin sürətli nizama salınma ehtimalı yüksəlib; britaniyalı ekspert isə hesab edir ki, danışqlarda irəliləyiş üçün 7 rayonun qaytarılması mütləq şərtidir...

“Danışqların daha 20 il davam etməsi mümkünəzdir”. Bunu “Azadlıq” radiosuna müsahibəsində rusiyalı **politoloq Qriqori Trofimuk** söyləyib. Onun sözlərinə görə, Qarabağ konfliktine efsus ki, yaradıcı ya-naşma yoxdur: “Cətin situasiya ilə əlaqədar yeni qərarlar qəbul edilməlidir. Təessüf ki, belə bir yaradıcı yanaşma heç kimdə yoxdur. Məhz qərarsızlıq apredə vəziyyəti gərginləşdiridir. Mərəziyam ki, situasiyanı geriye qaytarmaq mümkün deyil. Təxminən 6-7 il önce məndən Qarabağ konfliktinin necə hell edilməli olduğunu soruştular. Onda təkif etdim ki, Qarabağdan olmayan hansıa rayonun bir hissəsinə Azərbaycana verin və Azərbaycan neinki Rusiyaya, həm də bütün dünyaya buranın iqtisadiyyatını necə qaldırığı, qəçqinləri necə geri qaytardığını göstərsin. İndi Ermənistan üç şərt ietri sürür, o zaman isə bu bir idi. Onlardan əsası Ermənistan üçün təhlükəsizlik idi. Əger test rejimində hansıa rayonun bir hissəsi verilsə, hər şeyin normal inkişafına əmin olmaq üçün uzun illər lazımdır”.

Trofimukun fikrincə, Qarabağdakı situasiya istenilən an genişmiyəsli, total mühəbətə çevrilə və bütün Qafqazı bürüya bilər: “Qarabağda son gərginliyi kim başladıb? Məncə, burada provokasiya vardi. Üstəlik, Azərbaycan indi Yaxın Şərqi yanında yerləşdiyi üçün ortada terrorizm faktoru da var. Bunu etmək çox asandır. ATƏT-in Minsk Qrupu iyuna

qədər genişlənmə ilə bağlı konkret tapşırıqlar alıb. Onlar ilərdir ki, Minsk Qrupunun fəaliyyətindən narazı olan Azərbaycana nə isə konkret iş gördükələrini sübut etməyə çalışacaqlar. Minsk Qrupu gərek zərəri hesablaşın. Dəyən zərər təkcə iq-tisadi deyil, orada onlarla insan halak olub. Bir sözə, meyitlər ölkələr arasında yere sərilmış qalandala situasiyanı Donbasda-kı kimi geri çevirmek mümkün olmur. Vəziyyəti nezarətdə saxlamaq üçün texniki vəsitişlərle müşahidə aparmaq olar. Bu, vacib taktiki məsələlərdir. Bənə qədər kamerası olacaq? Burada ərazi çox böyükdür. Onların sayı minlərlə olmalıdır. Həmin kameraları istenilən yerde partlatmaq olar. Artıq inididən deyil ki, eğer Qarabağda nəsa başa versə, eynisini paralel olaraq Naxçıvanda da gözləmək lazımdır. Hətta kameralar quraqışdırılsın. İndi Ermənistan 7 rayonunu qaytarılmasını nəzərdə tutan baza prinsiplərinin həyata keçirilməsi vacibdir” - deyib politoloq.

Politoloq postsovet məkanı böyük dəyişikliklərin göz-lədiyiini bildirib: “Belə də Rusyanın Qarabağda temas xəttində atəşkəsə nəzərat mexanizminin tətbiqi konfliktin siyasi hell prosesi ilə güclü şəkilde əlaqələndirilməlidir: “Hər iki tərəfin qəbul elədiyi və ilkin mərhələdə Dağlıq Qarabağ etrafındaki Azərbaycanın 7 rayonunu qaytarılmasını nəzərdə tutan baza prinsiplərinin həyata keçirilməsi vacibdir” - deyib politoloq. Onun sözlərinə görə, yalnız bu şərtin təmin edildiyi halda 700 min köçkünün mümkün qədər tez geri qayıtmasi üçün müharibə nəticəsində yandırılmış ərazilərin iqtisadi bərpasına imkan yarana bilər.

“İndiyə kimi işgalçi ölkə, yəni Ermənistan bu əraziləri qaytarmaq istəmir. Hərcənd, Azərbaycanın həmin əraziləri qaytaracağına şübhə olmayıb. Beynəlxalq hüquq nöqtəyi-nəzərdən Dağlıq Qarabağ da-daxil, Ermənistanın işgal elədiyi bütün torpaqlar Azərbaycan Respublikasının ərazisidir.

Dağlıq Qarabağ etrafında 7 rayonun qaytarılması, - hansı rayonların əhalisi ki, mühəribəyədək azərbaycanlılar olub, - danışqlarda irəliləyiş üçün mütləq şərtidir”, - deyə ekspert “Vestnik Kavkaza” nəşrinə bildirib.

“Əks halda, belə çıxacaq ki, Ermənistan öz işgalçi siyaseti və danışqlarda inkar mövqeyinə görə faktiki olaraq, temas xəttində təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə mükaflandırılacaq. Ancaq Ermənistənin herbi təcavüzü münaqişənin həllinin tərkib hissəsi deyil. İşgal - nehayət, adlanmalı olan problemin tərkib hissəsidir” - britaniyalı analitik fikrine əlavə edib.

“Rusya prezidenti Vladimir Putin Dağlıq Qarabağa sülhmə-

rəmliyi yerləşdirməyə hazırlıdır”. Bu barədə isə **rusiyalı politoloq Vitali Arkov** deyib (*Publika.az*). Onun sözlərinə görə, Vyanaada **ABŞ dövlət katibi Con Kerrin** iştirakı ilə keçirilən Qarabağ görüşü Rusyanın əvvəlki kimi beynəlxalq səhnədə əsas oyunu olduğunu göstərir: “Hansı ki, bəziləri Krim hadisələrindən və Ukraynada vətəndaş müharibəsindən sonra Moskvanın beynəlxalq müstəvidə təklənmiş olduğunu hesab edirdilər”.

Mayın sonunda Putinin Bakı ki və İrəvana səfər edəcəyi haqqda informasiyalara toxunan **Arkov** deyib ki, Rusya prezidenti İlham Əliyevlə dost münasibətlərə sahibdir və onunla şəxsi görüşə şaddır: “Lakin Putinin Cənubi Qafqaz turnesi iki düşmən ölkəni barişdarmaq zəfəri ilə bitməlidir. Bu baxımdan münaqişənin sürətli nizama salınma ehtimalı çox yüksəkdir. Azərbaycan rəsmən bildir ki, rayonların ona qaytarılması ilə kifayətlənməyəcək, Qarabağda status-kvo dəyişməlidir. Bu da faktiki olaraq münaqişə zonasında toqquşma ehtimalını artırır. Buna görə də bölgəyə sülhmərəmlər yerləşdirilməlidir. Rusiya buna hazırlıdır”.

Lakin rəsmi Bakının mövqeyi sülhmərəmlər məsələsində kifayət qədər aydın. Bele qüvvələr regiona yalnız konfliktin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində kardinal həlli, o cümlədən işgal altındakı bütün rayonların azad edilməsi halında mümkündür.

İkimərtəbəli, gözəl temirli bir villa... Onu həmin hə-yətdəki gözəgəlimli evlər-dən fərgələndirən işə içindəki ağırlı talelərdür. Bəli, burda həyatın silləsini bu və ya digər formada dad-mış qadınlar balaca körpə-ləri ilə (və ya körpəsiz) aya-ğ'a durmağa cəhd edirlər. "Ana" deyib, çəlimsiz bir qadına tərəf qaçan balaca körpə hələ də xəbərsizdir ki, onlar niyə evlərindən bura gəliblər.

Əvvəl "başqa xalalarla" qal-diqları evdən yeni evə köçməle-rin səbəbi nədir? Biləcək təbii ki... Aradan 15-20 il keçəndən sonra taleyinə ortaq olduğu anasının gerçək hekayəsini eşi-dəcək, onurla birgə zamanında gördüyü şiddətin izlərini üzərin-dən götürməyə çalışacaq. Ba-caracaqmı?..

Öncə elan yayıldı - yeni mərkəz istifadəyə verildi!

Bir gün önce "Təmiz Dünya" Qadınlara Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Mehriban Zeynalova sosial şəbəkə vasitəsilə elan etdi ki, artıq yeni ofise köçübələr. "Ofisimiz 2 mərtəbəli binadir. İkinci mərtəbə siğınacaq üçün, birinci mərtəbə işə işçilər üçün xidmət otaqlarıdır. Artıq 30 nəfəri eyni vaxtda yerləşdirmek imkanımız olacaq. Sosial hə-sas olan bütün qadın və qızlar üçün siğınacağımız xidmətə ha-zırız. Telefonlarımız dəyişmədirdi: 408 56 96

408 56 86
511 11 51"

Mehriban Zeynalova:

"Bu, yeni modeldir..."

"Yeni Məsəvət" daha öncə bir neçə dəfə bu siğınacaqdən, ordaki qadınların hekayəsindən yazılar yazıb, tükürpedici, an-caq filmlərdə görməyə alışdırı-mız hadisələrin real həyatda-qı qəhrəmanlarını təsvir edib. Elandan işə aydın olur ki, daha öncə M.Zeynalovanın şəxsi mənzilində fəaliyyət göstərən siğınacaq evi indi daha yüksək şərtlərle, qurbanlar üçün bir çox imkanları təmin edən şəkildə fəaliyyət göstərəcək. Daha öncəki məkanı gördüğüm üçün ikisi arasında fərqi çözəmkən də çətin olmadı.

Budur, elanın yayılmasından bir sutka sonra ordayıq. Ə-tərafda ustalar dolaşır, aparat sə-sindən qulaq tutulur. Hər şey yenilənir, temiri olunur, siğınacaq evinin konsepsiyasına uyğun qurulur - qapı da, pəncərə də, bütün sistem də... İlkin prin-sip də eley budur - təhlükəsizlik. Adı üstündədir axı, bura insan alveri, eləcə də məsişet zorakılı-ğının qurbanları üçündür. Bu səbəbdən də onların təhlükəsizliyi ilk sıradadır.

Mərkəzin rəhbəri Mehriban xanımı siğınacaq evini gə-zə-gəzə səhbətləşirik. Öncə bi-zə bu məkanın tarixindən danışır: "Bu siğınacaq her zaman mövcud olub. Azərbaycanda ilk dəfə 2002-ci ildə siğınacaq açıldı. Uzun illər öz evimi siğınacaq kimi istifadəye vermİŞəm. Bu məkan işə icarəyə götürüllər. Niye biz dəyişiklik istədik? İllərdir fərqli model qoymaq istədik. Arzumuz bu idi ki, Azərbaycanın öz modeli olsun və bu, bütün beynəlxalq standartlara uyğun olsun. Məxfilik, qapalılıq, eləcə də zərərcəkmışlərin tam rahat olması, işçilərə zərərcəm-işlərin ayrı-ayrı yerlərdə olma-

"Təmiz dünya"nın yeni ofisindən reportaj

"Bezən zəng vururlar ki, kirayəni

"odəye bilmirəm, gəlib orda galsam..."

Mehriban Zeynalova: "5 il əvvəl qadınlar iqtisadi səbəblərdən insan alveri qurbanı olurdular, indi isə..."

sı baxımdan standartlar olmalıdır. Əvvəlki yerde işçilərlə zə-rərcəkənlərin kontaktı olurdu. Bu, arzuendilen deyildi. İndi siğınacaqda qalanlar heç kimlə ünsiyətdə olmayıacaq. Daha doğrusu, öz yerlərində, ikinci mərtəbədə qalacaqlar. Aşağıda işə işçi personalı olacaq.

Seminar otağı, kitabxana və reabilitasiya məkanı...

Mehriban xanım seminar otağını göstərir. Deyir ki, bura müxtəlif tanınmış şəxsləri, sahibkarları, öz sahəsində ixtisaslaşmış şəxsləri dəvət etməyi planlaşdırırlar. Məqsəd siğınacaq sakinlərində stimullaşdırma-nı, özüne inam artırmaqdan ibarətdir. Sahibkar insan alveri ve ya məsişet zorakılığı qurbanı-na na öyrədə bilər? Təccübü-mü gizlətmirəm, Mehriban xanım izahat verir: "Uzun illərin təcrübəsi göstərdi ki, zərərcəm-iş şəxslərin öz iqtisadi gücü olmayınca təkrar həssas qrupa əlavələr və sair. Amma bizim modellimizdə belədir ki, zərərcəm-iş burda seminar iştirakçı-sı olur. O zaman da onun özünü stimullaşdırmaq, kiçik sahibkarlıq fəaliyyətin cəlb olunma imkanları yaranır ki, bu da ayaq üstə dayanmasına kömək edir. Bu arada biz siğınacaqlar şəbəkəsi arasında memorandum im-

zaladıq. Mən vahid memorandum hazırladım, bunun əsasında vahid sənədlişmə işi olacaq. Təbii ki, beynəlxalq standartlara istinad edəcəyik. Amma fərqli milli xarakterə və qanunvericiliyə uyğun özel mə-qamlara uyğunlaşdırılmış sənədlişmə modeli olacaq. Niyətim odur ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Aile, Uşaq və Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, o cümlədən Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndələrini, eləcə də beynəlxalq təşkilatlardan, xarici ölkələrdən gələn qonaqları bura də-vət edib siğınacağı göstərmək isteyirik".

Birinci mərtəbə mərkəzin işçiləri üçün nəzərdə tutulub.

Seminar otağı, kitabxana, psixoloq otağı... ayri-ayrılıqla yerləşir. İkinci mərtəbə işə qurbanlar üçün. Hazırda mərkəzdə 16 nəfər qalır. Biz orda olduğumuz müddətde qadınların bir hissəsi tibbi müayinə üçün mərkəzdən kənarda idilər. Otaqları gəzdikcə işə mərkəzdə qalanların çoxunu görürəm. Uşağıını yatzıdızın məsişet qurbanı qadın, zorakılığa məruz qalmış yaşılı ana.... Onların bə-zilərinin hekayesini "Yeni Məsəvət" daha önce yazdığı üçün təkrarlılıq etmek istəmirik. Mehriban xanım siğınacaq üzvləri üçün yaradılan şərait-dən danışmaqdə davam edir: "Yer 30 nəfərlik olacaq, çarpa-ylar işə ikimərtəbəli. O cümlə-

dən dincəlmə otaqları, karantin otaqları da ayrı-ayrıldır. Uşaqlı qadınların otaqları ayrıdır. Bize yönəldirmə müxtəlif qurumlar-dan olur. Əvvəller bizzən xid-mət almış insanlar yardımə eh-tiyacı olanları bura yönəldir. Jurnalıstların yönəldirməsi de xüsusən çox olur".

Siğınacaq evində yaşamağın şərtləri sərtləşdirilib

Müsahibimiz bəzi hallarda insan alveri qurbanları ilə məsişet zorakılığı qurbanlarının eyni mə-kanda saxlanmasına edilən eti-rəzləri yada saldı. Dedi ki, bu, in-san haqlarının pozulması ola bilər: "İnsan haqlarından danışan da ayrı-sekiliyin mümkünsüzlü-yünü deyirik. Sosial həssas istənilən qadın və qızlara yardım göstəririk. Bəzən deyirler ki, məsişet zorakılığı qurbanları insan alveri qurbanlarının yanında qal-mamalıdır. Axı hər ikisi cinayət qurbanıdır. İnsan alveri qurbanı öz xoş ilə bu yola gəlməyib ki? Bu damğanı vurmaqla ayrı-seç-kilik, xidmetdə fərqlilik edər. Birinin reabilitasiyası bir az çətin ola bilər. Bundan başqa, məsişet zorakılığı qurbanlarının çoxu sonradan insan alveri qurbanına əvvəlib. Çünkü yaxınları dəstek verməyib".

Bu yerde işə M.Zeynalova gerçəkdən təccübümə səbəb olan bir nəticəni səsləndirdi. Dedi ki, artıq qadınların insan alveri qurbanına əvvəlmələrin səbəbi ayrıdır: "Əvvəller iq-

tisadi amillər qadınları insan alverinin qurbanına çeviriridə, son 5 ildəki tendensiya onu göstərir ki, məsişet zorakılığı zə-minində zərərcəm-iş qadınlar insan alverinin qurbanına çevrilir. Bu tendensiyani bili-bile onları ayırmak olmaz. Məsişet qurbanının sonradan ailəyə in-teqrasiyası məsəlesi var. Bunu da təmin etmək lazımdır. İnsan alveri qurbanının reabilitasiya müddəti uzun keçir. Əgər o, 10-15 gün istismar müddətində qalıbsa, onun deqredasiyası tez pozulur. İnsan alverçisinin etdiyi ideoloji basqı, ona qarşı edilən hərəketlər, şəxsiyyətin pozulması kifayət qədər trav-malarla getirib çıxarır. Bu halda en azı 6 ay reabilitasiyası gedir".

Siğınacaq evinə daxil olmanın şərtləri də bir qədər sərtləşdirilib. M.Zeynalova danışır ki, indən beş reabilitasiyaya gö-türdüyü şəxslərdən ərizə ala-caq: "O ərizədə qeyd olunacaq ki, şəxs reabilitasiya prosesində aktiv olacaqsə, onu reabilitasiyaya götürəcəyik. Əksər hallarda şəxslər siğınacağı sadəcə yataqxana hesab edərək bur-dakı telimlərdə, reabilitasiya prosesində passiv iştirak edir-lər. Bu işə həm iqtisadi, həm de reabilitasiyanın effekti baxımdan yararsız olur. Yeni sənədləşmədə bunu qeyd edirik. Müte-xəssisin bütün tələbini yerine yetirəcəkse, reabilitasiya davam edəcək. İkinci bir məsələ:

talla vəziyyətdən çıxmək müm-kündür".

"İmkanımız pis olanda peraşki bişirib satırıq"

Müsahibimiz deyir ki, "kiçik kapitalla vəziyyətdən çıxmə" modelini "Təmiz Dünya" mərkəzi olaraq daha öncə tətbiq edib-lər və bu, uğur qazanıb: "O biri ofisdə maddi durumumuz çox pis olanda, kommunal xərcləri ödəyə bilməyəndə peraşki bişirib satdırıq. Sonra popkorn satdırıq. Bu, adı bir şeýlərdir ki, kiçik sahibkarlıq üçün bunu etmək mümkündür. Cörək, şirniyyat bishirməklə dolanmaq mümkündür".

Bəs siğınacağa gələn qadınlar hansı hallarda ordan uzaqlaşdırılır? Şərtlərə əməl etmədikdə, ya.. M.Zeynalova: "Siğınacağa təhlükədə olan, azyaşlı uşaqları ilə küçədə qal-mış qadınlar, insan alverindən zə-rər çəkmiş qadınlar götürür. Bəzən zəng vururlar ki, evin kirayəsini ödəyə bilmirəm, gəlib orda qalmaq istəyirəm. Bu, heç cür mümkün deyil. Bura yataqxana kimi görmələri-ni istəmirmə. Elə adamlar adaptasiyada oturmaq istəmir və riayət etmirlər. Davranışları ilə siğınacaq sakinlərinə zə-rər verirler. Ona görə də biz burda qalanlardan insan haqlarına uyğun olan, amma daxili ni-zam-intizam qaydaları tərtib edirik. Siğınacaq evindən çıxırla bilər ki, siğınacaq daxilində aqressiv olsun, içeri-de konflikt yaratınsın, siğınacaq qaydalarına tabe olmasın".

Sonda.. Bu da həyatın zər-bəsini görmüş qadınların ümid yeri, yeni, temiri, normativlərə uyğun siğınacaq evi. Ayağa durmaq, yenidən bürdəməmək üçün psixoloq, həkim, səsiolog, sahibkar... seminarları, reabilitasiya kursları, əmək, əmək, yene də əmək... Amma bundan öncə güclü iradə. Əks halda bunların heç bir faydası olmur.

□ **Sevinc TELMANQIZI**
Fotolar müəllifindir

Vergiler Nazırılıyı ilə oligarxların "savaşı" qızışır...

Bir müddət əvvəl ölkədəki iri supermarketlərlə Vergiler Nazırılıyi arasında başlanan narahətlər və mübahisə artıq açıq "savaş" müstəvisinə keçib. Supermarket şəbəkələri rəhbərlərinin Vergiler Nazırılıyinə ƏDV-nin götürülməsi ilə bağlı ünvanlıdır müraciətdən sonra vergiler naziri Fazıl Məmmədov bunun mümkün olmadığını açıq şəkildə bildirədə, məsələ qapanmayıb. Bir neçə gün əvvəl metbuat nümayəndələri üçün keçirilən konfransda vergiler nazirinin müavini Sahib Ələkbərov bir daha ƏDV məsələsinə qayidib və iri supermarketləri hədəfə alıb. Nazir müavini market rəhbərlərini qanunsuzluqda, hətta vergi cinayətində ittiham edib. O bildirib ki, iri ticaret şəbəkələrinin sahibləri hökmətdən sehv olaraq eləvə dəyer vergisi ilə bağlı güzəşt isteyir: "Vergiler naziri Fazıl Məmmədov bu məsələyə birmənali fikrini bildirib. Onlar ƏDV-dən niye azad olunmalıdır? Bəs dövlət büdcəsi nə ilə doldurulmalıdır? ƏDV ümumi vergidaxil olmalarının təxminen üçdə birini təşkil edir. Onlar populist çıxışlarla məsələdən təzyiq vasitəsi kimi istifadə etməyə çalışırlar. Dövlət qurumunun tehdid edilməsi doğru deyil. Supermarketlərdə apardığımız yoxlamalar əskərən xarab kimi, iri obyektlər ticaret dövriyyələrini dəfələrlə, hətta 15-20 dəfə azaldıblar. Nə vergi güzəşt isteyirlər bizdən?".

Görünən odu ki, bununla Vergiler Nazırılıyı ilə iri supermarketlərin arxasında dayanan oligarxlar arasında "savaş" qızışır və növbəti mərhələyə keçir. Nazirlik dövlət büdcəsinin doldurulmasına diqqət çəkərək, fikrini əsaslanırmışa çalışır. Digər tərif isə qazanc əldə etməyin mümkünsün olduğunu vurğulayır. Əksər ekspertlər isə bildirir ki, oligarxların ciddi maraqlarının toqquşması biznes mühitinə yaxşı heç nə vəd etmir.

Ekspert Natiq Cəfərli məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, əslinde Vergiler Nazırılıy Azərbaycanda plan tapşırığına görə fəaliyyət göstərir: "Yeni ilin əvvəlində, 2016-ci ilde vergilərdən gələcək vəsaitin proqnozu açıqlanır və Vergiler Nazırılıyı bunu yerinə yetirməyə borcludur. Bu il isə nazirlik 7,9 milyard manata yaxın vəsait toplamalıdır. Vergiler Nazırılıyının də arqumenti odu ki, əger bu vəsait bizim üçün azaldımlırsa, bu plan tapşırığından etdirilmirsə, eləvə dəyər vergisi ləğv olunmasından itirilən yüz milyonları neyin hesabına toplayacaq? Yeni arqument bundan ibarətdir. Bir də əlavə dəyər vergisi üzrə yoxlamalar Vergiler Nazırılıyinə yoxlamalarda eləvə üstünlük verir. Çünkü ƏDV elə bir məfhəmdür ki, hər hansı bir supermarket şəbəkəsi olsun, dükanlar olsun, orada pozuntu ilə bağlı az da olsa, böyük də olsa, hər hansı fakt tapılır. Azərbaycanda iqtisadi sistem ələ qurulub ki, mütləq hansısa bir cinayət, vergi-dən gizlənmə aşkarlanır. Vergiler Nazırılıy həm də bu arqumentin əlindən çıxmasının eleyhinədir. Yeni yoxlamalar zamanı çox böyük bir arqument olan ƏDV yoxlamasının əlindən çıxmamasını istəmir. Bu iki arqumente görə Vergiler Nazırılıy belə sərt mövqedən çıxış edir. Market sahiblərinin də arqumentləri ondan ibarətdir ki, ticaret dövriyyəsi xeyli zəifləyib. Zəifləmə də Azərbaycanda onsuza marketləre böyük prob-

Nazirlik dövlət büdcəsini əsas gətirib ƏDV-nin ləğv edilməyəcəyini vurğulayır, oliqarxlar daha çox qazanmaq isteyir, nazirliyə qarşı birləşmə iqtisadiyyatdakı böhranı dərinləşdirəcək...

lemlər yaradır. İş yerləri qapanır, ticaret dövriyyəsi, gəlirlər azalır. Gelirlər azalanda da dövlət büdcəsinə ödənəcək vergiler azalır. Məsələ Bu iki arqument arasında qalıb".

Ekspertin sözlərinə görə, bu, məsələnin görünen tərifidir: "Görünməyen tərəfi ondan ibarət dir ki, ƏDV tək vergilərlə bağlı məsələ deyil. Bu, həm də gömrükle bağlı məsələdir. ƏDV-nin ləğv olunması gömrükde də müyyən dəyişikliklərə getirib çıxarmalıdır. Müyyəyen İslahatlara aparıb çıxmalıdır. Gömrük lobbisi də bunun qəti eleyhinədir. Çox maraqlı bir paradox yaranıb ki, həmin supermarket şəbəkələrinin əsl sahibləri və ya onlara yaxın memurlar ƏDV-nin ləğv olunmasında öz şəbəkəsinə müyyən dərəcədə qazanc əldə etməyə və yaxud vergi yükünü azaltmağa çalışır. Məmur qiyaflasında ƏDV-nin qalmasında maraqlı

olan insanlar sahibkar sıfəti ilə ƏDV-nin ləğv olunmasında da maraqlıdır. Yeni çox qəriba bir situasiya yaranıb, bu "savaş"ın nəticəsi gömrük və vergi lobbisi ilə pərakəndə ticaret lobbisinin savaşına xatırladır. Çox güman ki, Vergiler Nazırılıyının və gömrüyün qalıb gəlməsi ehtimalı çox yüksəkdir. Çünkü ölkənin büdcəsində ciddi problemlərin olduğunu nəzəre alaraq çox güman ki, rəhbərlik onların tərəfində olacaq, vergi və gömrük rüsumlarının olmasına imkan verməyəcək".

Ekspert Qubad İbadoğlu isə musavat.com-a bildirib ki, iqtisadiyyatda son dövrlərdə baş verən proseslər, devalvasiya, iqtisadi tənəzzül son nəticədə ona getirib çıxarıb ki, bu gün əvvəlki kimi imkanlar yoxdur: "Supermarketlərin də əvvəlki səviyyədə qazanmaq imkanlarını olmadıqdan, hökumət dən vergi güzəşt qoparmaq isteyirler. Bunun üçün də əsaslandırlı-

ucuzlaşdırıb, işçiləri artıracaqlar. Çünkü böyük ticaret şəbəkələrinin ziyanla işləməsi yalnız vergilərin yüksək olması ilə əlaqədar deyil. Çox uzaq olmayan zamanlarda gömrükde inhisarlığın yüksədiriləməsi və qeyri-resmi ödənişlərin azalması heç də qiymətlərin ucuzlaşmasını şərtləndirmədi, əksinə idxlə qiymətləri daha da bahalaşdı. Eyni zamanda manatın ucuzlaşmasını əsas götürüb qiyməti bahalaşdırınlar, nəden manat bahalaşında qiymətləri endirmirlər? Deməli, bu mərciətin arxasında başqa məqsədlər dayanır. Əvvələ, hesab edirəm ki, böyük ticaret şəbəkələrinin birlikdə mərciəti həm də güc nümayişidir. Nece ola bilər ki, bir-birinə rəqib olanlar qısa zamanda birləşmək və mövqə ifadə etmək fikrini düşdülər? Fikrime, supermarket sahiblərinin iqtisadiyyat Nazirliyinə birgə mərciətində əsas məqsəd həm dövlət orqanlarına və həm də istehlakçılara bizqiymətləri bir daha bahalaşdırmaq məcburiyyətindəyik mesajını

çatdırmaqdır. Amma hətta onlar hər iki isteklərə nail olduğu halda da mövcud böhranlı vəziyyətdən çıxa bilməyəcək".

Katrıldaq ki, bu ilin aprelində "Bizim Market", "FRESCO", "SƏBƏT", "Makromart", "ARAZ", "Neptun", "Bolmart" market şəbəkəsi rəhbərləri gündəlik zəruri məhsullara elave dəyer vergisinin (ƏDV) götürülməsi üçün hökumətə mərciət ediblər. Supermarket sahibləri mərciətlərində qeyd edirdilər ki, manat üzən mənzənnəye keçəndən sonra, əvvəlki əməkdaş ştatını və biznesin rentabelliyyini, məhsulların qiymətləri ni yüksəltmədən saxlamaq mümkün deyil. Maliyyə problemləri əməkdaşların ixtisarına və marketlərin bağlanmasına səbəb olur. Ekspertlər isə bildirir ki, iri marketlərin ayrı-ayrı oliqarxların təsiri altında olduğu reallıqdır. Çünkü ölkə reallığında iş adamlarının belə böyük biznes dövriyyəsinə müstəqil idarə etmələri inanıcıdır görünür.

□ Röya RƏFIYEVƏ

Futbolsevərlərin səbirsizliklə gözlədiyi turnir - son 20 gün

Futbolsevərlərin səbirsizliklə gözlədiyi Avropa Çempionatının başlamasına 20 gün qalıb. Fransada keçiriləcək futbol üzrə 2016-cı il Avropa çempionatı iyunun 10-da start götürür. İyulun 10-da keçiriləcək final matçı ilə turnirin qalibi məlum olacaq.

Musavat.com-un məlumatına görə, 24 milli komandanın iştirak edəcəyi futbol turnirində ümumilikdə 51 oyun baş tutacaq.

Çempionatın açılış oyunu iyunun 10-da, Bakı vaxtı ilə saat 21:00 Fransa ilə Ruminiya komandaları arasında keçiriləcək. Oyun "Stad de Frans" stadionunda keçiriləcək.

Bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan çempionatda oyunlar 4 komandanın iştirakı ilə 6 qrupda keçiriləcək. Püşkatmanın nəticəsinə görə, komandalar aşağıdakı qruplarda mübarizə aparacaqlar:

A qrupu: Fransa, Ruminiya, Albaniya, İsvəçrə

B qrupu: İngiltərə, Rusiya, Uels, Slovakiya

C qrupu: Almaniya, Ukrayna, Polşa, Şimali İrlandiya

D qrupu: İspaniya, Çexiya, Türkiye, Xorvatiya

E qrupu: Belçika, İtaliya, İrlandiya, İsvəç

F qrupu: Portuqaliya, İsländiya, Avstriya, Macarıstan

Heç şübhəziz ki, azərbaycanlı futbolsevərlərin "Avro 2016"da yaxından izləyəcəyi, azarkeşlik edəcəyi komanda Türkiye millisi olacaq. Fatih Terim rəhbərliyi altında Türkiye millisi 6 qrupunda mübarizə aparacaq. Türkiye yığması ilk görüşünü iyunun 12-də Xorvatiya millisine qarşı keçirəcək.

Oyunları Fransada izləmek istəyən oxular üçün də qısa olaraq məlumat verek ki, biletleri UEFA-nın resmi internet səhifəsindən almaq mümkündür. Biletler 2014-cü ildən satışa çıxarılb və həle də satışı davam edir.

"Avro 2016"nin biletleri UEFA tərəfindən satılır, milli komandalarla isə oyunun keçiriləcəyi stadionun 20 faizi qədəri yer ayrıılır. Futbol turniri üçün həle ki, 2,5 milyon bilet çap edilib.

Biletlərin qiyməti isə 25-895 avro arasında dəyişir. 4 kateqoriya üzrə satılan biletlərin qiyməti stadiona və stadiondakı yerlərə görə dəyişir.

Qiymətlər aşağıdakı kimi dir:

Açılış oyunu: 75-595 avro

Qrup oyunları: 25-145 avro

1/8 oyunları: 45-195 avro

Yarım final oyunları: 65-495 avro

Final oyunu: 85-895 avro

Futbol ekranlarından izləyəcək azarkeşler "Avro 2016"nın bütün oyunlarına Türkiyənin TRT kanalından canlı baxa biləcəklər. Azərbaycan televiziya kanalları isə həle ki, oyunların canlı yayılması təşbbüsü ilə çıxış etməyiblər.

□ İ.MURADOV

Dünyada Azərbaycanla bağlı saat xaosu

Yay vaxtına keçid ləğv edilsə də, problem davam edir; **Osman Gündüz**: "Qərar martin 27-ə 10 gün qalmış yox, bir neçə ay əvvəl verilməli idi..."

Martın 17-de Nazirlər Kabinetinin qərarları ilə ölkə ərazi-sində yay vaxtına keçidin ləğvi martin 27-dən etibarən ölkədə, necə deyərlər, saat xaosu yaradıb. Bir tərəfdən smart telefonlarda, onlayn programlarda avtomatik olaraq saatın çəkilməsi, digər tərəfdən beynəlxalq səviyyədə bu qərarın tətbiq olunmaması həm ölkə əhalisini, həm də xarici ölkələrdən Azərbaycanla əlaqə yaratmaq istəyənləri çəş-bəş salıb.

Vəziyyət o həddədir ki, hətta Google şirkətinə belə Azərbaycan Respublikasında GMT+4 (Qrinviç vaxtı+4 saat) vaxtına keçirildiyi barədə məlumat verilməyib və nəticədə bütün Google alətləri, gmail və sair 1 saat irəli işləyir.

Bu dəyişiklik edilərkən, Nazirlər Kabineti ölkəmizdə yay və qış vaxtlarına keçidin bir sıra tibbi-psixoloji və sosial-mənəvi problemlərin yaranmasına və İKT sistemlərinin qəbul olunmuş beynəlxalq vaxt qrafiki ilə sinxronlaşdırılması sahəsin-

də bəzi çətinliklərə səbəb oluduguunu nəzərə alaraq qərar verdiyini bildirse də, hazırda əvvəlki dövrə müqayisədə heç də az problem yaşandır.

Azərbaycan Internet Forumun prezidenti Osman Gündüz "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, bunun səbəbi hökumətin qərarın icrası ilə bağlı zəruri ad-

dimləri atmaması olub: "Həzirdə Azərbaycan saatı ilə bağlı belə bir problem yaşıdır. Səbəb odur ki, martin əvvəlində Nazirlər Kabinetin saatların irəli çəkilməsinin ləğvi ilə bağlı qərar verərkən hökumətin bu qərarın icrası üçün hazırlıqları yetərlər deyildi. Düzdür, hökumət qərar verdi, lakin qərarın icrası istiqamətində addımlar atılmadı. Yəni qərar həm real dünyada, həm də virtual dünyada tətbiq olunmalı idi. Çünkü virtual dünyadan da öz nizamı var. Virtual dünyada bizim istifadə etdiyimiz programlar, əməliyyat sistemləri var. Bu sistemlərin arxasında bir şirkət dayanır və həmin şirkətin saatla bağlı bu məlumatı götürdüyü bir neçə mərkəz var. Yəni dünyada Azərbaycanla, digər ölkələrlə bağlı saat qurşağı haqqında məlumatlı olan bir mərkəz mövcuddur. Azərbaycan hökuməti de qərar verəndən sonra həmin mərkəzdə olan məlumatları yeniləməli idi. Bütün dünyanın saat qurşaqlarını haqqında məlumat bir mərkəzde olur. Əməliyyat sistemi istehsalçıları, program istehsalçıları, elektron avadanlıq istehsalçıları öz mehsullarının yaddaşına həmin mərkəzdən götürdükləri məlumatları da-xil edirlər. Problem ondadır ki, Azərbaycan hökuməti gec də olsa o mərkəzdəki məlumatı yeniləmədi. Amma "Microsoft", "Apple" üçün, dünyanın digər nəhəng program və avadanlıq istehsalçıları üçün bu saatları yeniləmek üçün vaxt lazımdır.

lən məlumatı 1-2 aydan sonra yeniləyirlər".

Ekspertin sözlərinə görə, məlum qərar martin 27-ə 10 gün qalmış yox, bir neçə ay əvvəldən verilməli idi: "Rusiya da bizim kimi qərar qəbul elədi ki, daha saatı dəyişməyecəklər. Ancaq bu qərarı 3 ay öncədən qəbul elədi. O müddət sadaladığımız şirkətlərə kifayət elədi ki, öz məlumatı yeniləsinlər və oraya yeni saat qurşağı ilə bağlı məlumatı daxil etsinlər. Ancaq Azərbaycan bunun üçün cəmi 10 gün vaxt tanıdı. Əs-lində hökumətin qərarı məhiyyət etibarilə düzdür. Mən də onu destəkləyirəm ki, saatın dəyişdirməmək faydalıdır. Ancaq bu qərar bir neçə ay öncədən qəbul etmək lazımdır. Əger qərarı gec qəbul etmişdilərse, o zaman Azərbaycan hökuməti həmin beynəlxalq şirkətlərə, onların Azərbaycandakı nümayəndəliklərinə xəber verməli idi. Həmin nümayəndəlikləri toplayıb, onlarla bir yerde tədbir keçirib məlumatlandırmalı idi. Deməli idi ki, biz ləngimmiş, xahiş edirik öz şirkətlərinizə xəber verəsiniz ki, Azərbaycanla bağlı saat məlumatını yeniləsinlər. Təessüf ki, həm vaxt dar olub, həm də nümayəndəliklərə iş aparılmayıb. Bu iş global şirkətlərin öz ixtiyarına buraxılıb. Ona görə də, o şirkətlər nə vaxt öz məlumatlarını yeniləsələr, o zaman onların məhsullarında bizim vaxtla bağlı düzgün məlumat öz əksini tapacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Kişilər!!! Axırıncı sans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Siz nə Azərbaycanda, nə de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətlə, qısa müddətə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçiləməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçiləməsi
- * Qasıl-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvən balaca olması
- * Xarici cinsi üzvən sonradan birdən kiçiləməsi
- * Cinsi üzvən düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkisafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Ruhi-Əsəb dispanserində dava; xanım söbə müdürü döyüldü

Sabunçu rayonu, Maştağa qəsəbesində yerləşən 1 sayılı Ruhi-Əsəb Psixiatrik Xəstəxanasında dava baş verdi. Musavat.com-un məlumatına görə, xəstəxananın söbə müdürü Zeynəbxanım Səmədova xəstə yaxınlarından biri tərəfindən döyüldüb. Xəsəret alan söbə müdürü polise müraciət edib. Səbəb müdürü xəstəxanada müalicə olunan 1928-ci il təvəllüdü Məmmədağa Dadaşovun qızı Natiqə Əliyeva tərəfindən döyüldüyünü bildirib.

Tərəflər arasında davanın olmasına səbəb xəstəxanaya gələn Natiqə Əliyeva 88 yaşlı atasının bədənində xəsəret izləri görməsi olub. Bundan qəzəblənən N.Əliyeva atanın döyüldüyünü düşünüb və söbə müdürü ilə mübahisə edib. Mübahisə zamanı N.Əliyeva söbə müdürünü vurub və xəsərat yetirib.

Z.Səmədova hadisədən sonra Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 14-cü Polis Bölüməsinə müraciət edərək N.Əliyeva tərəfindən döyüldüyünü bildirib.

N.Əliyeva isə öz növbəsində polise müraciət edərək atanın xəstəxanada döyüldüyünü deyib.

Musavat.com-a danişan **şöbə müdürü Zeynəbxanım Səmədova** hadisə ilə bağlı rayon prokurorluğu tərəfindən araşdırılma aparıldıqını dedi: "Hadisə olub. Ancaq kimin günahkar olduğunu, kimin kimi döyüdüy prokurorluq tərəfindən aparılan araşdırma zamanı müeyyən edilecek. Mənim alduğum xəsəretlərlə bağlı ekspertizanın rəyi var. Həmçinin Məmmədağa Dadaşovun da. Kimin günahkar olduğunu aydın olacaq".

Şöbə müdürü N.Əliyevanın iddiasının əsasız olduğunu bildirdi: "Mən sizə sual verirəm ki, 88 yaşlı kişini kim döyer? Məmmədağa Dadaşovun qollarında zədə izləri var idi. Ancaq mən səhər xəstəxanaya geləndə bu halla rastlaşmışam. Xəste pəncərənin barmaqlıqlarını sindirəməgə cəhd edib. Bu zaman xəsərat alıb".

Z.Səmədova 88 yaşlı Məmmədağa Dadaşovun xəstəxanadan evə buraxıldığını bildirdi.

□ İlkin MURADOV

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş

tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim Darya Ivanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodika ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel: (051) 634-40-01.

Elan

Bakı şəhəri Xətai rayonu, Levanevski küçəsi ev-12D (NZS qəsəbəsi, "Dalqa plaza"nın arxası).

4 sotun içinde 5 otaqlı ev, 200 kvadratmetr, yüksək keyfiyyətli tikilmiş ev. Təcili satılır: 80.000 dollar.

Evin tikinti pasportu və kupçası var(Xüsusi mülkiyyət).

Tel: (050) 393-39-69 SADIQ.

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almanıyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparıcı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-da xüsuslu hazırlanmış həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi güzəlmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Azərbaycanda çox az sayıda adam olar ki, onun banklara kredit borcu olmasın. Çünkü əhalinin əksəriyyəti ya xaricdə işləyən yaxınlarının göndərdiyi pulla, ya da bankdan aldığı kreditle dolanırlar. Hətta telefon, hansısa ev əşyasını, hətta geyimlərini belə kreditlə alanlar var. İnsanlar külli-miqdarda məbləği banklardan alır sonra isə onu az-az ödəyir, təbii ki, faizi ilə. Bəzən isə çətin vəziyyətdə qalan insanlar bankın ağır şərtləri ucbatından kredit ala biləndikdə sələmcilərə üz tutur. Bir çoxu bunun günah olduğunu bilsə də, başqa çərə yoxdur deyərək, özlərinə haqq qazandırırlar. Amma hazırkı durumda insanların əraziyəsi anlaşılandır. Çünkü heç kim aldığı məbləğin faizi ilə ikiqatını ödəmək istəməz.

Sələm yeddi en ağır güñahdan biridir və Qurani-Kərimdə Allah-Təala aydın şəkil-də buyurur: "Sələm yeyənlər Qiyamət günü qəbirlərindən cin vurmış kimi qalxalar. Bu, onların "Alış-veriş" da sələm kimi bir şeydir" - dedikləri ucbatindandır. Halbuki Allah alış-veriş halal, sələmi isə haram (qadağan) etmişdir. İndi hər kəs Rebbi tərəfindən gələn nəsihati qəbul etməklə bu işe son qoyarsa, keçmişdə aldığı sələmlər onundur (ona bağışlanan). Onun işi Allaha aiddir. Amma yenidən sələmciliyə qayıdanlar cəhənnəmlikdir-lər və orada həmisiyət qala-caqlar" (Əl-Bəqərə, 275).

Kredit isə faizli borc deməkdir. Faiz də İsləm dininin en ağır qadağanlarından biridir. Hazırda müsəlman aləmində bu problemin necə həll edilməsi ilə bağlı müzakirələr də gedir. Hətta Azərbaycanda faizsiz kredit veren İsləm bankının yaradılması haqqında da fikirlər səslənirdi. Ancaq dini ekspertlərə görə, banklardan

kreditlə pul almaqdən fərqli olaraq kreditlə əşya almaq güñah hesab edilmir. Ticarət (al-ver) bir mali başqa bir malla dəyişdirmək deməkdir. Borc isə eyni malin müəyyən müddətə qədər dəyişdirilməsi eməliyyatıdır. Düzdür, məntiq-lə bankda da pulun satıldığı deyile bilər. Əslində isə bu al-ver deyil, borc eməliyyatıdır. Çünkü bank əvvəlcə pulu (kredit) verir, sonra da eyni pulu və onun artığını, faizini alır. Yəni vədəli satış və faizin arasında oxşarlıq olmayı onların eyni şey olduğunu göstərmir. Faiz borcdan gələn gələrdir. Borclar misli ilə qaytarılır. Yəni 100 manat borcu olan 100 manat qaytarır. Əvvəlcədən bağlanan bir müqaviləyə əsasən borclunun ödəyəcəyi (ödədiyi) hər bir artıq miqdardı faizdir. Al-ver isə iki ayrı mali dəyişdirməkdir. Əsl fərq borcun öz vaxtında qaytarılmamışı hələnda üzə çıxır. Vədəli satışda vaxtında ödənməyən borcun üstüne əlavə bir şey gəlmir. Çünkü belə olsa bu faiz olar.

Kreditlə pul götürmək haramdır, bəs əşya?

Kənan Rövşənoğlu: "Müsəlman aləmində bu mövzunun necə həll ediləcəyi ilə bağlı müxtəlif yanaşmalar var"

yerə qazanc götürməyinə mane olmaq üçündür.

Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu kreditlə bağlı müxtəlif fikirlərin olduğunu dedi: "Kreditlə bağlı müxtəlif fikirlər var. Hazırda müsəlman aləmində bu mövzunun necə həll ediləcəyi ilə bağlı müxtəlif yanaşmalar var. Bir alternativ budur ki, müsəlman bankları yaradılsın və faiz deyil, İsləm qanunlarına əsasən şərhi və digər alternativ üsullardan istifadə edilsin. Bunun örnəkləri var, hətta Azərbaycanda da Beynəlxalq Bankın bir bölməsində tətbiq olunmuşdu. Bir başqa variant da bu idi ki, müsəlmanlar da Qərbdə tətbiq olunan bank sistemində davam etsin, müəyyən şərtləri nəzəre al-

maqla. Çünkü dünya integrasiya edir, ayrılmak olmur. 3-cü variant da budur ki, bəzi şərtlər tətbiq olunsun. Yəni məsələn, pul krediti birbaşa faiz tətbiq olunduğu üçün möhtəkirlik, yəni sələmciliyə səbəb olduğu üçün qadağan olunsun. Amma məsələn, əşya, avtomobil, ev kimi mal və mehsulların alınmasında kredit şeklinde alınmağa icazə verilir. Çünkü bu zaman alınıb satılan pul deyil, maldır. Müştəri bu mehsulu da ha uzun müddətə və hissə-his-sə ödədiyi üçün satan daha ar-tıq pul ödəməsi normaldır. Bu izahatdan şərtidir, amma bu çı-xış edərək bir sıra alımlar əşya və mehsulun kreditlə alınmasında maneə görmür".

□ GÜNEL

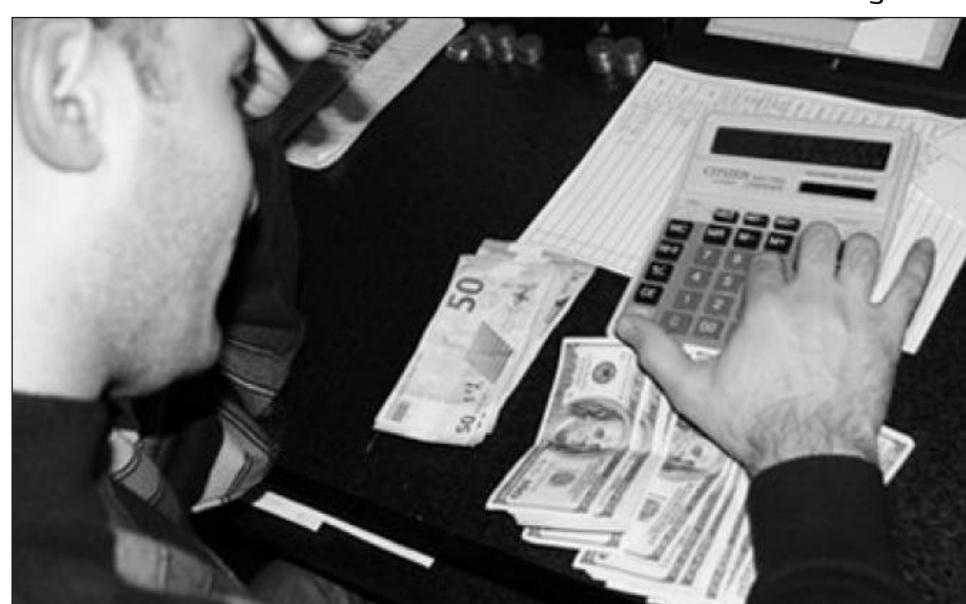
Dollar düşür, manat qalxır...

İqtisadçı-ekspert: "Manatın möhkəmlənməsi növbəti ucuzlaşma dalğasını gətirə bilər"

Azərbaycanda manatın deyəri günbegün artmaqdadır. Bir müddət önce dolların manata nisbətən birdən-birə bahalığı əhalini, xüsusən də banka kredit borcu olan əhalini çətin vəziyyətə salmışdı. İndi manatın deyərinin qalxması onlarda bir rahatlıq yaradıb.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının məlumatına görə, dolların rəsmi məzənnəsi 1,5017 səviyyəsindən 1,4987 manat səviyyəsinə düşüb. Buna baxmayaraq devalvasiyanın olacağı haqqında deyilənlər cəmiyyətdə narahatlıq yaradıb. Ekspertlər manatın 1.50-dən yuxarı qalxmayacağı qəna-ətindədir.

İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov hazırda ölkə iqtisadiyyatının, eyni zamanda maliyyə bazarlarının kifayət qədər passiv olduğunu bildirdi: "Bu baxımdan əlavə deyər yaradılmışdır və manat yoxdur. Ona görə də dollar tələbi aşağı düşüb. Bundan əlavə dollarlaşma prosesi öten günlərdə o qədər sürətlə getdi ki, hazırda insanların galirləri de yoxdur. Məhz bu səbəbdən yığımları xərcleyirlər. Yəni dollara cəvirdikləri vəsaitləri bu gün bazaraya çıxarıb manata dəyişərək xərcleyirlər. Bu baxımdan da təklif tələbi üstəyiib. Aprel

ayının 26-dan etibarən Mərkəzi Bankın alıcı olaraq iştirak etməsi dollar təklifinin çoxalması deməkdir. Eyni zamanda dövlət neft fondu son dövrlerdə hərraclarının daha da intensivləşdirib. Vətəndaşların təklif etdiyi vəsaitlər, eyni zamanda Dövlət Neft Fonduunun valyuta hərraclarında aktivliyi nisbətində faktiki olaraq dollar təklifi çoxdur. Bu baxımdan da manatın məzənnəsində möhkəmlənmə müşahidə edilir. Düşünürəm ki, hökumət manatın məzənnəsinin bundan sonra ciddi rəqəmlərlə möhkəmlənməsində maraqlı olsun. Təxminən bu güne qədər ifadə olunan rəqəmlərdən 1.50 orta səviyyədir. 1.50-dən aşağı manatın məzənnəsində hökumət maraqlı deyil. 1.50-dən aşağı məzənnə hələlikdə hökumət üçün sərfli deyil. Çünkü ölkənin Neft Fondundan, eyni zamanda neft sektorundan daxil olmaların çətin olacaq və manatın kəskin dəyər itirməsi ilə müşahidə

olunacaq ki, buda iqtisadi bəmühüm əhəmiyyəti var. Bu baxımdan da dollar nə qədər baha olsa, bündə gəlirlərinin daxil olması bir o qədər yüksək olur. Sonrakı dövrərdəki risklərdən də sığortalanmamış. Bu gün ola bilsin ki, Mərkəzi Bank hansısa formada müdaxilə etməsin və manat 1 dollar'a 1.35-ə qədər möhkəmlənsin. Amma sonrakı dövrərdə bu səviyyəni saxlamaq çox çətin olacaq və manatın kəskin dəyər itirməsi ilə müşahidə

- baxmayaraq ki, hazırda çox ciddi inzibati yollarla tənzimlənmə həyata keçirilir. Amma artıq əvvəlki dövrərdəki kimi, yəni məsələn, bir gecə içinde manatın 35 faiz dəyərini itirməsi kimi halların baş verəcəyini düşünürəm. Ən azından bu hazırda maliyyə alətlərindən istifadə prinsiplərinə uyğun deyil. Amma hazırda manatın möhkəmlənməsi növbəti ucuzlaşma dalğasını gətirə bilər. Xüsusilə avqust ayından sonra bu tendensiya möhkəmlənə bi-

ler. Əger iyundan sonrakı mərhələ də dollar dünya birjalarında bahalaşarsa, neftin qiyməti təsir edəcək və neftin qiyməti də ucuzlaşsa bilər. Bir tərəfdən yay tələbatının aradan qalxması, avqustda onsu da mövşümi olaraq neftin qiymətinin ucuzlaşmasına təsvir formalaşdır. OPEK-in toplantısından böyük ehtimalla yenə də obyektiv bir qərar çıxmayaq. Çünkü OPEK qiymətlərinin balaşdırılmasında o qədər də məraqlı deyil. Bu baxımdan da neftin avqust ayından sonra ucuzlaşma ehtimalı yüksəkdir. Belə olan təqdirdə həm dolların dünya birjalarında möhkəmlənməsi, neftin qiymətinin ucuzlaşması manatın məzənnəsinin yenidən ucuzlaşmasını formalasdır ki, bu da ilin axırına qədər taxminən 15 faiz etrafında ola bilər".

Mərkəzi Bankın məlumatına görə isə yanvarın sonuna banklarda əhalinin xarici valyutada 7,2 milyard manat (həzirki rəsmi məzənnə ilə 4,7 milyard dollar) cıvarında əmanəti olub. Artıq yeni şərtlərə görə, banklara 3 faiz dərəcəsindən yüksək faizlə, xarici valyutada yatırılan əmanətlər dövlət tərəfindən sigortalanır. Milli valyutada, 12 faizdək faiz dərəcələri ile yatırılan əmanətlər isə məbləğindən asılı olmayaq sığortalanır. Bu dəyişiklikdən sonra əhalinin banklardan döllardakı vəsaitlərini çıxardaraq yenidən manatda yatıracağı gözlənilir. Bu proses ərzində dolları daha da ucuzlaşdırıb. □ G.MANAFLİ

ÜSAVAT

Son səhifə

N 110 (6431) 21 may 2016

Sevgilisini arıqlatmaq istəyən gənc həbs olundu

Böyük Britaniyanın Şeffild məhkəməsi Məhəmməd Ənvər adlı sakının həbsinə qərar verib. Buna səbəb onun öz sevgilisini fitnesslə məşğul olmağa, eləcə də dietaya məcbur etməsi olub. Kişi 16 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bu, Məhəmmədin öz sevgilisi Cemma Doertiye qarşı emosional təzyiqin nəticəsi olub. Kişi onu bəzi idman hərəkətlərini dəfələrlə tekrarlamaya, eləcə də çörək və şirniyyatdan imtinaya vadar etmək istəyib. Bundan başqa, o, sevgilisinin palalarını özü seçmiş. 30 yaşlı Doerti məhkəmədə deyib ki, M.Ənvər ona dünyadan məşhur, gözəllik simvolu sayılan qadınların fotoğraflarını göstərərək, "sən niyə onlar kimi güzel görünə bilmirsən" deyə tez-tez soruşmuş. Cemmanın sözlərinə görə, sevgilisi ondan hər gün qacış aparında 500 kilokalori "yandırmasını" tələb etdi: "Bir dəfə mən 425 kilokalori itirdiyim dəqiqliqə qacış aparatından düşdüm. Çünkü o, yatmışdı. Mən ondan çox qorxurdum".

Britniyalı qız bildirib ki, mənasibətlərinin başlangıcında Ənvər özünü belə aparmırdı. Son bir ilde isə "fitness zorakılıq" başlanıb: "Onun əhvali tez-tez korlanırdı və mənə həyatı zəhər edirdi".

O, eyni zamanda etiraf edib ki, M.Ənvər onu tez-tez döyürmüş. Hətta bir dəfə buna görə intihara cəhd edib.

**Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN**

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

QOÇ-Maraqlı
adamlarla görüşləriniz mümkündür. Belə məqamlarda ki-
minse əleyhinə danışmaqdansa, öz səhbət və dav-
ranışlarınızla rəğbət qazanmağa çalışın. Riskdən
uzaq olun.

BUĞA - Bu gün iştirakçısı olduğunuz əksər proseslər sizə xeyir verəcək. Mövcud reallığa obyektiv qiymət verin. Kənar təsirləre uymayın. Qətiyyən görücü və ya falçı yanına da getmeyin.

ƏKİZLƏR - İş və fəaliyyətlə bağlı yeniliklər yolunu gözləyir. Bunun üçün bəzi mühüm şəxslərlə görüşməyiniz vacibdir. Çətinlikdən qorxmayıñ. Ən azı ona görə ki, artıq öz dövriniz yetişməkdədir.

XƏRÇƏNG - Riskli hadisələrlə üzləşmə ehtimalınız var. Nəticənin sizə xeyir verməsiyi istəyirsinizsə, təcrübəli adamlarla məsləhətləşin. Əmin olun ki, onlar sizə lazımi dəstəyi verəcək.

ŞİR - Əsas diqqətinizi fəaliyyətə yönəldin. Yalnız bu halda, qarşıya qoymuşunuz məqsədlərə nail ola bilərsiniz. Həmkarlarınızla, eləcə də doğmalarınızla münasibətdə acidil olmayın.

QIZ - Maddi durumunuzu yaxşılaşdırmaq istiqamətində şansınız var. Bunun üçün maksimum bəhərelənməyə çalışın. Əvvəlcədən nəzərdə tutmadığınız məsələlərə baş qoşmayıñ. Sevgidə uğurlarınız gözlənilir.

TƏRƏZİ - Sevindirici hadisələr, təzə xəbərlər yolunu gözləyir. Ola bilsin ki, gözlənilməz səfərə də çıxısınız. Amma pul və sənədləşdirmə işləri ilə bağlı bütün planlarınızı təxirə salın.

ƏQRƏB - Ulduzların düzümü yalnız maliyyə məsələlərində müyyən uğurlara yiyələnəcəyinizdən xəber verir. Digər işlərdə isə gərginlik hökm sürəcək. Səhəhetinizə xüsusi diqqət ayırın.

OXATAN - Əsas planlarınızı iş vaxtına təyin edin. Çünkü axşam saat 18-dən sonra sinişlərinizin gərilməsi işlərinizə mane olacaq. Nahar ərefəsində gözləmədiyiniz istiqamətən sevinə bilərsiniz.

ÖĞLAQ - Təxminən saat 14-e qədər pasiv ərefə yaşayacaqsınız. Həmkar və rəhbərinizlə mübahisələrə cəlb oluna bilərsiniz. Sonrakı müddətdə isə hər şey normal tərzəcə cərəyan edəcək.

SUTÖKƏN - Şəxsi işlərinizdə əsaslı döñüş yaratmaq istəyirsinizsə, çoxdan bəri nəzərdə tutduğunuz şəxslər görüşləri reallaşdırın. Digər işləri təxirə salmaq da olar. Riskdən qorxmayıñ.

BALIQLAR - Artıq son günlər qlobal problemlərinizin həlli yolları aydınlaşmaya başlaşıb. Bunu sürətləndirmək üçün ətrafinizda etibarlı insanlar olmalıdır. Axşama yaxın səhəhetinizi qoruyun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlarından daha yüksəkdə durur!

Polislər qumda öldürilmiş qadın şəkli çəkib müsabiqədə qalib oldular

Britaniyanın Perraport şəhərində polislər qumun üzərində qətlə yetirilmiş, çılpaq qadın "heykəli" düzəldiblər. Bununla da həvəskar heykəltəraşlıq müsabiqəsinin qalibi seçiliblər. Polislər bu fiquru ilk dəfə sosial şəbəkədə paylaşanda ciddi qınağa məruz qalıblar. İstifadəçilər onları zövq kəsdiğində və stereotiplər dəlu düşüncə tərzi olmasına ittiham ediblər. İttihamlarda həmcinin qeyd olunub ki, bu heykəl yaxınları dənizdə itirənlər pis təsir edə bilər. Polis bölməsi rəhbərliyi müsabiqə iştiraklarının əvəzindən üz istəyib və deyib ki, həmkarları bununla heç kimin ruhunu incitmək istəməyiblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

**Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ**

**Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750**